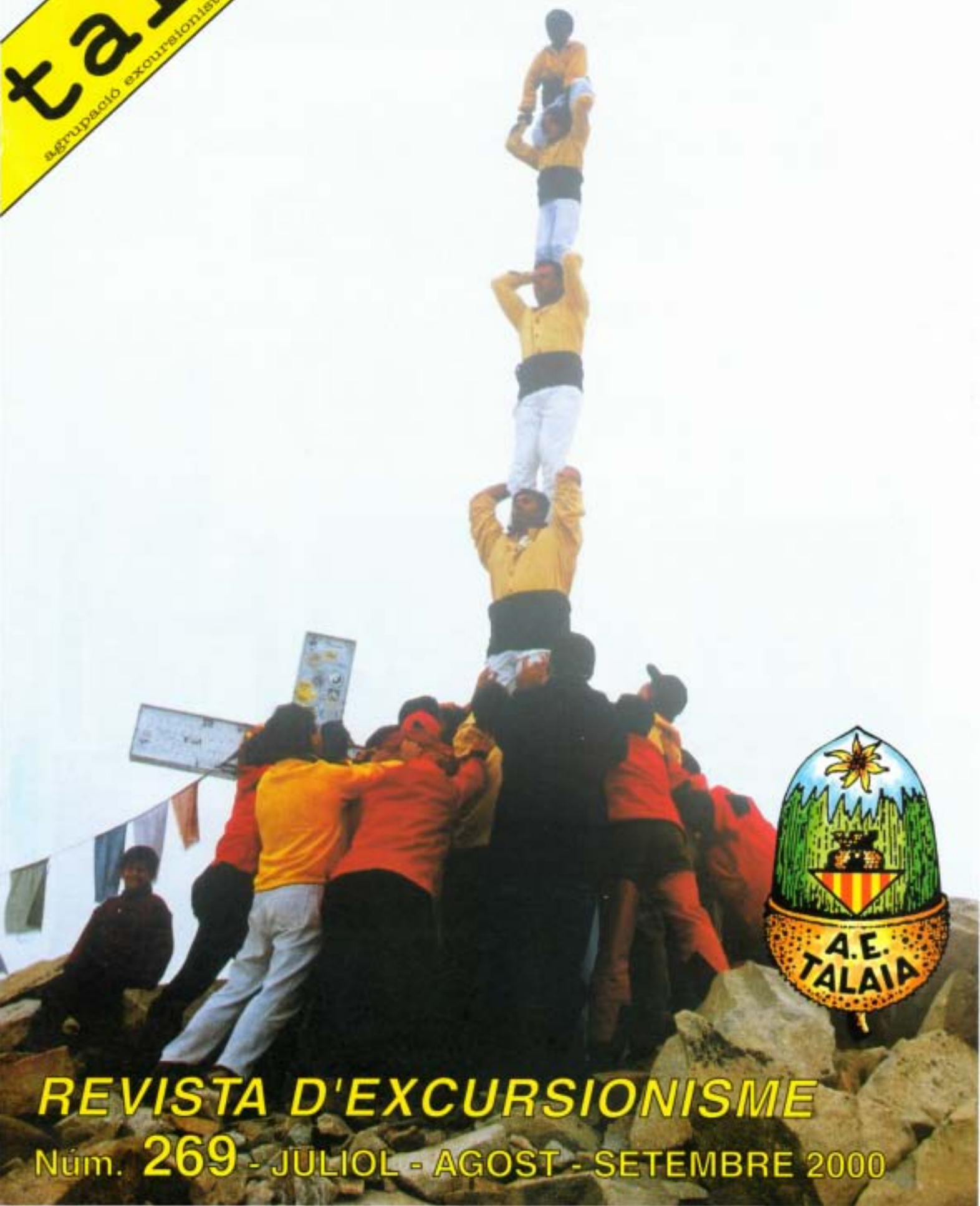


talaia
agrupació excursionista
VILA NOVA I LA GELTRÚ



REVISTA D'EXCURSIONISME

Núm. **269** - JÚLIOL - AGOST - SETEMBRE 2000

TECNICS



AIGUA



LLUM



GAS



CALEFACCIÓ



REPARACIÓ D'ESCALFADORS

Picapedrers, 3 - Tel. 93 814 32 46
VILANOVA I LA GELTRÚ

Centre d'Estudis **BEEP MECA**

Únic Centre Col·laborador d'IBM de la Comarca del Garraf



CURSOS D'INFORMÀTICA I MECANOGRÀFIA AMB DIPLOMA IBM I AECEI

- ➔ Introducció als Ordinadors.
- ➔ Ofimàtica (Word, Excel, Access).
- ➔ Programació Visual Basic.
- ➔ Programació de Jocs.
- ➔ Programació de Pàgines WEB.
- ➔ Muntatge d'Ordinadors.
- ➔ IBM AS/400 (OS/400, CL, BD/400, SQL/400, QUERY/400, COBOL/400, RPG/400).
- ➔ Disseny, Autoedició i Retoc Fotogràfic.
- ➔ Gestió Comercial i Comptabilitat (Contaplus, Facturaplus i Univers).
- ➔ Nòmines i Seguretat Social (Nominaplus)
- ➔ Internet.
- ➔ Curs de Configuració i Manteniment de Xarxes (Novell, Windows NT).
- ➔ Sistema Operatiu LINUX **NOU**
- ➔ Mecanografia Convencional i per Ordinador.
- ➔ I també, Formació a Distància a través d'Internet amb Diploma IBM.



Cursos Vàlids
com a Crèdits
Universitaris

BEEP

ORDENADORES



C. de l'Aigua, 14 (a 50 m. Església St. Antoni)
Tels. 93 814 24 05 / 93 814 12 96
Vilanova i la Geltrú

beepmeca@beepmeca.com
<http://www.beepmeca.com>

**MATRÍCULA
GRATUITA!!!**

Concessionari oficial

EPSON **COMPAQ** TOSHIBA ZENITH **ROBOW**



NO LIMITS

S P O R T

Estem amb tu

10% dte. per a tots els socis

Vilanova i la Geltrú
Rbla. Ventosa, 3-5
Tel. 93 815 50 98

Vilafranca del Penedès
C/ Santa Digna, 3-5
Tel. 93 817 21 50



FERÓPTICA

Professionals de la visió

EL PERQUÈ DE LA QUALITAT

EL PERQUÈ DE LA VARIETAT

EL PERQUÈ DE MOLT MÉS

**LA PARELLA DE VIDRES DE
SOL GRADUATS 4.900 PTES.**

Rambla Principal, 55 (Bulevard Diana)

08800 Vilanova i la Geltrú



c/. **CAPUTXINS, 36**
VILANOVA I LA GELTRÚ

**ELS VOSTRES RODETS
FOTOGRAFICS REVELATS EN 1 H.**



VIDRES VILANOVA

ROUTE

TALLER D'ALUMINI I VIDRE

Av. Eduard Toldrà, 73
Tel. 93 893 61 34
Fax 93 893 17 96

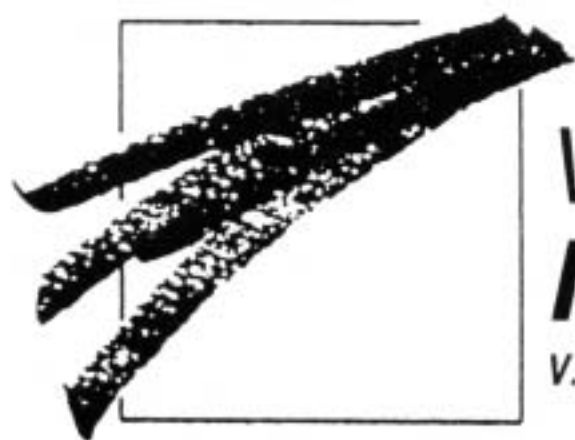
OFICINES I VENDA

Pare Garí, 41 - Sant Onofre, 45
Tels. 93 893 15 92 - 93 893 87 07
Fax 93 893 17 99

la lionesa

PASTISSERIA

Santa Eulàlia, 6 - Tel. 93 893 02 99
VILANOVA I LA GELTRÚ



VIATGES
INTERGAVA

V. INTERNACIONAL GAVA, S.A. G.C. 129

LA VOSTRA AGENCIA DE CONFIANÇA
US OFERIM TOT TIPUS DE SERVEIS I PRODUCTES
A MES DE LA VENDA DE BITLLETS D'AVIO I TREN

OFERTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DE L'A.E.TALAIA
CONSULTEU-NOS... US ESPEREM!

C. Almirall Colom, 6 - Tel. 93 814 43 53 - Fax 93 814 28 07 - VILANOVA I LA GELTRÚ



Carrer Comerç, 4
Tel. 93 893 12 57
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702
<http://www.teleline.es/personal/aetalaia>
a/e: aetalaia@suport.org

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Federació Catalana de
Càmping i Caravàning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

JULIOL - AGOST - SETEMBRE DE 2000 • Núm. 269

EDITORS
Agrupació Excursionista
Talaia

PRESIDENT
Salvador Belchi i Ibáñez

SECRETARI
Andreu Ferrer i Paterna

CONSELL DE REDACCIÓ
Josep Blanes i Minguez
Salvador Butí i Papiol
Blanca Forgas i Puigvert
Carles González i Nogués
Agustí Poch i Parés
Joan Raventós i Hill
Jordi Vidal i Simon

IMPRESSIÓ
Gràfiques Llopert
C. Sant Antoni, 63
Sant Sadurní d'Noya
Tel. 93 891 03 12
DIPÒSIT LEGAL
B-24.619-90
PREU DE VENDA
500 PTA
TRATGE
600 exemplars

Foto portada: Pilar de cinc dels Bordegassos
al cim de l'Aneto
Autor: Carles González

Els articles publicats en aquesta revista expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen necessàriament la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni la del Consell de Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

Els articles que apareguin en aquesta revista podran ser reproduïts, total o parcialment, sempre que es mencionin el nom de la revista, el títol de l'article i el nom de l'autor o autors.

Normativa per publicar articles a la revista Talaia

Els socis, amics i col·laboradors que vulguin publicar articles en aquesta revista, caldrà que tinguin en compte les qüestions següents:

El tema de l'article cal que estigui relacionat amb les activitats pròpies de l'A.E. Talaia.

Els articles han de ser inèdits i escrits correctament en català, en suport magnètic (disquet PC) amb indicació del programa i versió. S'adjuntarà al disquet una còpia impresa en paper on s'indicarà el títol de l'article i el nom i cognoms (o pseudònim) de l'autoria. En casos excepcionals, s'acceptaran articles escrits a màquina, en fulls DIN-A4 i a doble espai.

Els articles, amb les seves il·lustracions, no podran sobrepassar l'extensió màxima de 5 pàgines. El nombre màxim d'il·lustracions per article no serà superior a 10.

Les il·lustracions fotogràfiques (en paper o diapositiva) hauran de tenir una bona definició. Els peus de les il·lustracions i el nom de l'autoria aniran escrits en un full a part, procedits d'un número que es repetirà al dors de la il·lustració corresponent.

Els articles s'hauran de lliurar al Consell de Redacció o a la Secretaria de l'entitat, com a molt a final del segon mes de cada trimestre: febrer, maig, agost o novembre.

Qualsevol canvi en aquesta normativa s'haurà de negociar amb el Consell de Redacció de la revista.

En col·laboració amb:



Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social



AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

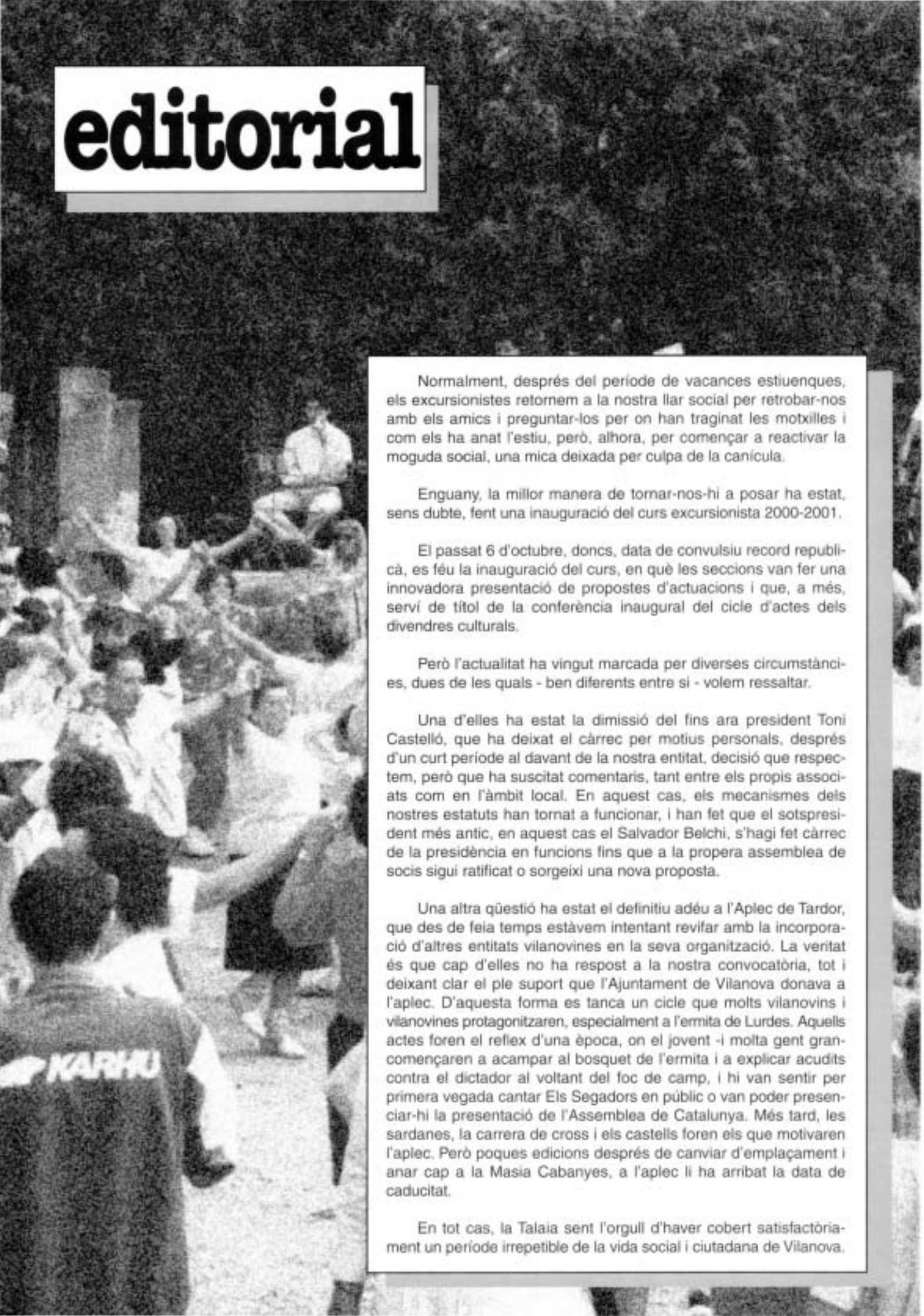


Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya

SUMARI

- 5 **EDITORIAL**
Consell de redacció
- 6 **TRAVESSADA MONTSENYENCA**
Antoni Ordovàs
- 8 **UNA JORNADA ÈPICA**
Pol Capdet i Víctor Capdet
Bordegassos de Vilanova
- 11 **NO CAL DIR RES MÉS:
MENORCA**
Josep Blanes
- 17 **CHIMBORAZO 1:
AMB EL TEU PERMÍS...**
QUI RIU ÚLTIM RIU MILLOR
Margarida Carbonell
- 20 **MONTSEC D'ARES**
ROCA REGINA. Via Juper
Àngel Vedo
- 23 **CRÒNICA DEL COTARRO TALAIENC**
Consell de redacció
- 28 **CAP A LA PIEDRA DE SAN MARTÍN...**
Xavier Galisteo
- 32 **UNA VISITA A UN CIM OBLIDAT:
EL MONT ROIG**
Josep Blanes
- 37 **EL BUJERÍN D'ALBA**
Eulogi López i Xavi Galisteo
- 39 **ESCAPADA ALS ALPS ITALIANS**
Jordi Rius
- 41 **NOTÍCIES I COMENTARIS**
Consell de redacció

editorial



Normalment, després del període de vacances estiuenques, els excursionistes retornem a la nostra llar social per retrobar-nos amb els amics i preguntar-los per on han traguinat les motxilles i com els ha anat l'estiu, però, alhora, per començar a reactivar la moguda social, una mica deixada per culpa de la canícula.

Enguany, la millor manera de tornar-nos-hi a posar ha estat, sens dubte, fent una inauguració del curs excursionista 2000-2001.

El passat 6 d'octubre, doncs, data de convulsiu record republicà, es féu la inauguració del curs, en què les seccions van fer una innovadora presentació de propostes d'actuacions i que, a més, serví de títol de la conferència inaugural del cicle d'actes dels divendres culturals.

Però l'actualitat ha vingut marcada per diverses circumstàncies, dues de les quals - ben diferents entre si - volem ressaltar.

Una d'elles ha estat la dimissió del fins ara president Toni Castelló, que ha deixat el càrrec per motius personals, després d'un curt període al davant de la nostra entitat, decisió que respectem, però que ha suscitat comentaris, tant entre els propis associats com en l'àmbit local. En aquest cas, els mecanismes dels nostres estatuts han tornat a funcionar, i han fet que el sotspresident més antic, en aquest cas el Salvador Belchi, s'hagi fet càrrec de la presidència en funcions fins que a la propera assemblea de socis sigui ratificat o sorgeixi una nova proposta.

Una altra qüestió ha estat el definitiu adéu a l'Aplec de Tardor, que des de feia temps estàvem intentant revifar amb la incorporació d'altres entitats vilanovines en la seva organització. La veritat és que cap d'elles no ha respost a la nostra convocatòria, tot i deixant clar el ple suport que l'Ajuntament de Vilanova donava a l'aplec. D'aquesta forma es tanca un cicle que molts vilanovins i vilanovines protagonitzaren, especialment a l'ermita de Lurdes. Aquells actes foren el reflex d'una època, on el jovent -i molta gent gran- començaren a acampar al bosquet de l'ermita i a explicar acudits contra el dictador al voltant del foc de camp, i hi van sentir per primera vegada cantar Els Segadors en públic o van poder presenciar-hi la presentació de l'Assemblea de Catalunya. Més tard, les sardanes, la carrera de cross i els castells foren els que motivaren l'aplec. Però poques edicions després de canviar d'emplaçament i anar cap a la Masia Cabanyes, a l'aplec li ha arribat la data de caducitat.

En tot cas, la Talaia sent l'orgull d'haver cobert satisfactòriament un període irrepetible de la vida social i ciutadana de Vilanova.

TRAVERSADA MONTSENYENCA

Ocorre que quan, sense una aproximació més o menys progressiva, descobreixes un espai natural, diferent, en el qual hom viu, les sensacions poden quedar en l'entranyat com una preada adquisició. També les companyonies contribueixen a remarcar-ho.

I fou el seguiment de l'excursionisme el que ens menà a un grup d'amics de la preTalaia, en la revetlla de Sant Joan del 1950, a dirigir-nos al Montseny. Durant el viatge, per les viles i pobles que deixàvem enrere, es detectava, tot i les restriccions de llavors, el festeig popular en l'engrescadora nit. En l'acampada que férem a prop de Seva, també nosaltres encenguérem un petit foc, però més bé per la necessitat de preparar el sopar. Era l'inici de la travessada del Montseny.

L'endemà, fent servir una guia de planera descripció, passant pel Brull, la font de la Pomereta, Calm de Cinc Sous i per les Falgueres ascendírem al Matagalls. I de sorpresa a admiració, a continuació vingué el descens cap al coll Pregon, amb aquella gespa i l'entorn, convidador a un desig -inassolible- de voler deturar l'instant. En plena davallada se seguia pel coll de Sesportadores -amb una riuada i espetegants trons- que havien evolucionat en un no res. Tenint com a volta una magnífica arbreda d'avets i faigs, férem cap al coll de Sant Marçal amb l'ermita homònima i gairebé mil·lenària quasi a tocar. Els cotxes, els pocs que transitaven, encara no tenien accés a l'indret. En el decliu de la tarda, sortí el Sol en un

intent de reafirmar el solstici i fou benvingut per eixugar la mullena, ajudat per un foquet que, a més a més, animà l'acampada. Plantàrem la tenda vora la font que dóna naixement a un riu, envoltats de notables faigs, esplèndids. Res hi ha d'extraordinari. Una multitud de caminaires han realitzat la travessada d'aquest massís. I cadascun en destriarà la seva percepció.

Una curta nit d'estiu, fent servir una tenda petita per encabir-hi els set companys que formàvem el grup. Allò que es diu: «que calia dormir de cantó». El secret de tancar els ulls el deuria conferir l'activitat del dia acabat. Un descans per fer rodar les seqüències viscudes a mig pair.

El dia següent, la frescor del paratge et redreçava de la duresa del sol. Aquella tenda i unes mantes de pocs adjectius donaven l'efecte de sentir-te estretament immers, a toc de pols d'una natura sorprenent. Una remullada de cara a la font de Sant Marçal espavilava de l'encarcament i et feia adonar del bonic del lloc. Uns faigs monumentals fent de cobricel, amb les arrels semblant tentacles, enteginant el terra. El jorn es presentava claríssim i amb prou feina els capçals dels arbres deixaven passar gasivament els raigs solars al sotabosc.

Aquell dia havíem d'efectuar la segona etapa i, mentre plegàvem la tenda, observàvem el perfil de les Agudes amb l'escarpat dels Castelletes i tota la carenada que enllaça amb el Turó de l'Home. Ens proposàvem pujar a aquests

cims montsenyencs per descendir després cap a la vall de Santa Fe i, més avall, per la de Gualba, arribar fins a Breda. Era una intenció i així va ésser. En aquells moments, però, aspiràvem joiosos la sentor de les altes falgueres, embulladores, que barraven el pas del senderó encetat. Olor penetrant de fulles tendres o de tiges descompostes per on lliscaven singulars llimacs cercant l'ombriu, mentre els insectes s'anima-ven en aquell joc de llums i d'escalfor creixent. L'esplendor de juny esclatava com un guariment per als sentits.

Una colla d'excursionistes (escoltes?) ens precedien i entonaven a cor... 'De bon matí, quan els estels es ponen, hem de sortir per guanyar el pic gegant...' Es tractava de la lletra 'Els Pics Gegants', cançó muntanyenca que aviat vam fer nostra mentre ascendíem dreturerament vers els negres avets disseminats en les altures.

Vint-i-quatre anys més tard, un d'aquells amics de l'excursió ens deixava i, en l'hora del suprem comiat, tingué un fugaç pensament d'aquell dia de joia juvenil.

L'època impositiva no era favorable per manifestar criteris ni tampoc per poder disposar, raonablement, de necessaris proveïments. D'aquella sortida no se'n va tirar cap fotografia. Només l'esboç d'un dibuix retingut en la memòria de la primera travessada que férem al Montseny.

Antoni Ordovàs



UNA JORNADA ÈPICA

Tot va començar com una aventura d'uns pocs. La brama que s'anava a fer l'Aneto, però, es va escampar i com més anava més gent s'apuntava a l'excursió. El grup d'excursionistes es va engreixar tant que vam arribar a ser una setantena (sense comptar els experts de la Talaia). Però el mateix dia de partida, disabte al matí, alguns ja no es van presentar. L'endemà, no va fer el cim ni la meitat dels que havien vingut. Segurament, la cosa s'havia desbordat. La gent es devia il·lusionar amb això de pujar una muntanya tan alta i amb glaç, i molts d'ells, sense tenir consciència del que suposava, es van engrescar a anar-hi. Fa dos anys, els Bordegassos vam treballar-nos la Pica d'Estats i, tot i que és una muntanya menys dura de tresscar i, per tant, teòricament més atractiva per als inexperts, érem molts menys.

A les cinc del matí de diumenge, tothom qui anava a fer el cim ja s'havia llevat, havia esmorzat i havia desmuntat la seva tenda. Els de la Talaia ens van reunir per donar-nos unes consignes, com ara que no beguéssim neu i que ens aprovisionéssim bé d'aigua i ganyips. L'ascensió començava. Vam pujar un bon tros en la negror. No va ser fins que ja vèiem els estanyols que es posà a clarejar. La gelera va suposar una garbellada important: va acabar de reduir el nombre d'aspirants a fer el cim. Els de la Talaia ja havien advertit que era abans d'entrar a la gelera, i no més tard, que s'havia de renunciar. Personalment, el de la gelera va ser un dels dos trams que em van fer més respecte (l'altre va ser el pas de Mahoma). El glaç relliscós, unit al grau d'inclinació del

terreny, a la gran extensió del rost i a l'estretor de la traça em van fer afinar ben bé els sentits per no patir cap ensurt, més que més quan em veia forçat a seguir el ritme de la cordada. Sort dels ex-

perts de la Talaia! Aquella gran extensió de gel no la podíem passar sense ells. Ens havien proveït de grampons i ens havien explicat com s'havia de caminar per sobre el gel. Ens van lligar amb



El nombre grup davant el refugi de la Renclusa. Foto: Carles González



Panoràmica de l'Aneto des del Portillo Superior. Foto: Carles González



Una cordada iniciant la travessa de la gelera. Foto: Anxíu Carlos González

Bon punt passada la gelera, els excursionistes encara vam haver de pujar per entre rocs abans d'arribar al planell que precedeix el cim. El pas de Mahoma, que mena al capdamunt de la muntanya, era el darrer escull a superar.

Molts borde-gassos, poc o gens experimentats en el muntanyisme, estàvem un xic espantats per la fama del pas. A mi, el que em va espantar

les cordes que portaven i, així, es van formar les cordades, cadascuna d'elles dirigides per un muntanyenc de la Talaia, que feia de cap de cordada.



Cordada a la gelera. Foto: Margarida Carbonell



Travessant una afilada carena de neu en direcció al Coll de Corones. Foto: Margarida Carbonell



Processó de cordades. Foto: Margarida Carbonell



La Punta Oliveras-Arenas (3.298 m). Foto: Margarida Carbonell



Pujant des del Coll de Corones. Foto: C. González



Vista del Pas de Mahoma mig cobert per la bota. Foto: Carles González



Travessant el Pas de Mahoma. Foto: Carles González



El grup de bordegassos i talaïencs a l'Aneto (3.404 m). Foto: Anxí C. González

més no va ser l'estretor de l'aresta, sinó el fet que, tot esperant per passar-la, sense adonar-me'n, em vaig posar a tocar del precipici i em van haver de cridar l'atenció i tot. Per a superar aquest darrer escull, els talaïencs fixaren una corda a la qual s'hi subjectaven lligats per la cintura i amb mosquetons la canalla i els grans menys convençuts. A dalt de tot, fotos a la creu, somriures de satisfacció i pilar de cinc.

La baixada va ser el més fei-

ser rescatada en baiard. L'ascensió s'havia allargat més del que convenia, i això va fer que el descens, durant el qual va ploure i fins va caure calamarsa, s'acabés a boca de fosc. Al refugi, un bon got de brou calent va revifar els llaços excursionistes. Ja estava tot fet. Calla, però, anar fins a l'autocar, que era ben lluny del refugi; i encara ens havíem de perdre!

Quan es va a fer un pilar dalt d'un pic és tan important fer el



El pilar de cinc a l'Aneto. Foto: Carles González

xuc de tot. El sol fet de baixar és més descansat que pujar, però la baixada té l'afegit del cansament que s'arrossega de la pujada. A més, el nostre descens de l'Aneto va tenir un regust amarg ja que va caure una noia castellera, que va haver de



Els talaïencs al cim. Foto: Anxí Carles González

pilar com situar la gent dalt del cim. L'èxit, doncs, d'haver fet un pilar de cinc dalt de l'Aneto cal repartir-lo a parts iguals entre els muntanyencs de l'AE Talaia i els Bordegassos de Vilanova. Els castellers vam fer el pilar i els muntanyencs ens van dur allà on volíem fer-lo.

**Pol Capdet i Víctor Capdet
Bordegassos de Vilanova**

NO CAL DIR RES MÉS: MENORCA

Una curta però intensa excursió a l'illa

Com que havíem decidit canviar d'illa, la decisió fou clara: cap a Menorca. De moment, ja en teníem prou amb les aventures mallorquines del 95, al torrent de Pareis, i al 97, pel camí de l'Arxiduc. Així doncs, ja ens teniu en una excursió que, encapçalada pel Salvador Buti -el qual havia realitzat els contactes amb experts de l'illa- i a través de la Secció de Cultura i de la Secció de Senders, ens portaria a fer un recorregut en dos dies que ens permetés fer-nos càrrec de com és aquest indret mediterrani i, segons diuen, poder-li aplicar aquells mots tòpics d'"única, diferent i sorprenent".

Menorca, que és la segona illa en extensió de l'arxipèlag balear, té un total de 701,8 km², amb una longitud màxima de 53 km d'oest (Cap de Menorca) a est (Punta de la Mola), i una amplada de 23 km del nord (Cap de Cavalleria) al sud (Punta de Son Bou). Els terrenys del nord o de tramuntana són diferenciats molt marcadament dels del sud illenc. Així, tenim que al migjorn menorquí, la pedra és calcària, com ho poguérem apreciar, per exemple, en el poblat megalític de Torre d'en Gaumés, i d'on es desprèn que les sorres de les platges són blanques o grises, molt semblants a les de Vilanova, mentre que al nord, a la part de tramuntana, les roques són silícies, amb presència de gresos, esquists i algunes pissarres; així ho poguérem veure pel camí costaner de la Ruta dels Cavalls, mentre que quan passàrem per les platges de Cavalleria fins a Cala Pregonda, la sorra que trepitjàvem era decididament d'un bonic color torrat.

De la vegetació, el que més ens

sorprengué, sobretot, fou la quasi total absència d'arbres de fulla caduca i l'aclaparadora invasió de l'ullastre o olivera borda, molt complementada per un abundant llentiscle, barrejat amb moltes pinedes i escassos alzinars. Pel que fa a la fauna, si bé no ens entretinguérem a seguir-la de

prop, sí que coneixem que l'illa és un dels principals centres d'interès dels ornitòlegs europeus, encara que nosaltres només poguérem observar, a més de les nombroses gavines, un parell de corbs marins a les roques de la platja de Cavalleria, i també una bona colla d'ànecs a les aigües



Ambada al port de Maó. Foto: Josep Blanes



Platges de Cavalleria o de Ferragut. Foto: Josep Blanes



Caminant per la platja de Cavalleria, a tocar de l'aigua. Foto: Josep Blanes



Cala Pregonda. Foto: Josep Blanes



Les roques de la platja de Binimel·là. Al fons, el cap de Cavalleria. Foto: Josep Blanes

del torrent de Binimel·là.

Permeteu-me, ara, fer una breu pinzellada d'història. Menorca ha estat marcada històricament per les contínues invasions, les quals han deixat les empremtes pròpies en aquesta terra conquerida i han configurat el caràcter dels seus habitants. Els historiadors diuen que, probablement, els primers pobladors s'hi devien establir durant el Neolític, però només hi ha vestigis certs des del 2000 aC. D'aquesta època són les primeres coves d'habitació i d'enterrament, i els monuments megalítics. A partir del segon mil·lenni aC, i fins a la romanització, es desenvolupa la cultura talaiòtica, amb pobles emmurallats, grans talaiots (llocs de guaita constituïts per grans túmuls de pedres) i cases de planta circular amb pati central i cambres al seu voltant. Alguns exemples, els poguérem veure tant a la Torre d'en Gaumés com a Torralba d'en Salord.

Però per l'illa hi passaren altres civilitzacions. Fenicis i grecs hi anaren a comerciar i alguns s'hi quedaren. Després, la conqueriren els cartaginesos, els quals van ser foragitats pels romans l'any 123 aC. Els vàndals l'ocuparen l'any 455, i el 534 els dominaren els bizantins. Al final del segle V, els envaïren els sarraïns, fins que, després de la conquesta de Mallorca pel rei Jaume I, l'illa es convertí en tributària de la corona catalano-aragonesa, i va ser conquerida, finalment, pel rei Alfons III l'any 1287. Una complicada successió de reis d'un i altre costat deixaren Menorca, cap al segle XIV i meitat del segle XV, en una profunda crisi, amb l'enfonsament del comerç, epidèmies i enfrontaments, als quals s'afegien els atacs dels turcs. Primer l'arxiduc Carles i després els Borbons, deixaren pas a la primera dominació britànica, el 1708. Posteriorment, va ser ocupada pels francesos el 1756, i un altre cop tornada als anglesos el 1763. Finalment, va ser reconquerida per l'armada franco-espanyola, que cedí un tercer domini de quatre anys als britànics, fins que l'any 1802 va passar a mans espanyoles, amb l'absolutisme i la pèrdua de les llibertats. Només al segle XIX, Menorca començarà la



El Toro, la muntanya més alta de l'illa, de 358 metres. Foto: Josep Blanes



Talaiot del poble prehistòric de Torre d'en Gaumés. Foto: Josep Blanes



Sala hipòstila o lloc de sacrifici al poblat de Torre d'en Gaumés. Foto: Blanes



Habitatge al poble prehistòric de Torre d'en Gaumés. Foto: Josep Blanes



Sa Naveta des Tudons. Foto: Josep Blanes



Poblat talaiòtic de Torralba d'en Salord. Foto: Josep Blanes



Porta entre marges de pedra feta amb fusta d'ulastre. Foto: Josep Blanes



Vista general del poblat de Torralba d'en Salord. Foto: Josep Blanes

recuperació amb la industrialització i el comerç.

He començat aquesta introducció amb molt de rotllo, oi que sí? Bé, jo crec que Menorca bé s'ho mereix. Però situem-nos a l'estació marítima de Barcelona, que és on comença la nostra epopeia. Quaranta-vuit talaiencs amb motxilles i maletes, fent cua entremig d'una gernació de gent que volia anar al mateix lloc que nosaltres. Només se sentia: "No hi cabrem, tanta gent al vaixell! I, a més, portàvem un cabreig general per les dues hores d'endarreriment, amb què la Transmediterrània ens obsequià sense dir-nos ni piu. Poc menys que a l'abordatge, prenem possessió del vaixell "Ciudad de Salamanca"(1).

Després de múltiples intents de dormir en aquelles incòmodes butaques, algú ens desperta cridant: "terraaaa a la vista!!". Ens traiem les lleganyes, ens pengem la màquina de fotos al coll i passem per la cafeteria a prendre alguna cosa calenta... i cap a la coberta s'ha dit! El cel comença a il·luminar-se i aviat sortirà el sol. Som davant la costa menorquina i dividim el que sembla el Cap d'Artrux i la seva farola. A partir d'aquí, si bé el panorama és molt maco, la travessia no s'acaba mai, fins que tomba davant la Punta Prima, s'encara decididament per davant de la Mola (on hi havia la famosa presó) i entra cap a l'estreta badia on hi ha el port de Maó. Illa de Llatzaret, Illa del Rei, Es Castell, Cala Figuera i, finalment, l'estació marítima de Maó. Un espatat considerable configura aquell costat del port, mentre la ciutat queda encimbellada al seu damunt.

Tots a coberta, mentre el vaixell s'arramba al moll, i ara ve quan la Neus gesticula i crida perquè la seva néta -situada a l'altra banda- mig adormida en aquella hora del matí, la reconegui. Ens acomiadem del vaixell i anem ràpids a recollir paquets i creuar la passarel·la. Identifiquem el xicot que ens farà de guia per l'illa i, de seguida, els excursionistes a l'autocar i les bosses i les maletes cap a la furgoneta, que les deixarà allà on dormirem: el càmping de Son Bou.

Mentrestant, l'autocar ens portarà -anàvem amb més d'una hora de retard sobre l'horari previst- cap a l'inici de la caminada programada, que comença tocant el Cap de Cavalleria, a les platges del mateix nom. Prèviament, fem una parada a Fornells per deixar part de la colla, que no ve a caminar, i que recollirem a la tornada.

I ja som a la platja de Cavalleria, que continua amb la platja de Ferragut, per després aturar-nos una estona a la sorra i contemplar ansiosament la capbussada de l'Oriol en aquelles aigües cristal·lines. Comencem a recórrer la costa per un camí enlairat que segueix l'anomenada Ruta dels Cavalls, un antic itinerari en vies de recuperació. Un munt de petites cales perfilen la geografia, batuda normalment per la tramuntana. Lluny, dividim les illes Bledes, davant la punta de Cala Barrill. Mentrestant, si mirem enrere, veiem l'illa dels Porros i el Cap de Cavalleria amb la seva farola que el caracteritza. A mesura que anem avançant, passem per sobre de ses Pesqueretes, de la Cala Mica i s'Enderrosall Mal i, fins i tot, hem de saltar un marge amb graons, la qual cosa ens fa pensar que aquella no deuria ser ben bé la Ruta dels Cavalls. Davant nostre, un braç de mar entra fins a la platja de Binimel·là. Més lluny, a l'altra banda, dividim el punt d'arribada: la Cala Pregonda.

El camí ens porta per una petita cala on nosaltres, abillats de tèxtils, sorprenem alguns nudistes que poc s'esperaven aquella llarga comitiva talaienca. Aprofitem per fer-nos fotos damunt d'un curiós pont de roca. Alguns, sense poder contenir-se, es submergeixen en aquelles aigües increïblement clares. Travessem les platges de Binimel·là i es Pla Vermell i, enrefilant-nos per un camí, travessem un portal que entre marges de pedra dona pas a l'entrada de la Cala Pregonda: una meravella de cala que des d'aquesta part alta del camí permet veure en perspectiva com una sèrie de petits illots, gairebé esculls, protegeixen la platja del mal temps. Des del mateix lloc, podem apreciar en tota la seva magnitud l'extensa gamma de verds i blaus que ens

ofereix l'aigua transparent, des de l'horitzó fins a la sorra, això sí, en un dia claríssim que ens acompanya en tot moment.

Finalment, tothom que ho desitja es pot submergir a les aigües de Cala Pregonda. Llàstima que alguns acaben rebent algunes picades de meduses. A part d'això, el bany és una veritable delícia. Tot i que l'itinerari acaba en aquest lloc, encara ens queda una llarga estona de camí fins a trobar l'autocar que ens ha de recollir. O sigui, que després de refrescar-nos a l'aigua, ara ens toca tornar a suar. Sortim de Cala Pregonda cap a la platja de Benimel·là i el camí ens porta a passar per un petit estany a la sortida d'un torrent, on ens entretenim a fotografiar un petit estol d'ànecs que ben aviat s'acosten a demanar-nos menjar. Des de la platja, seguim un costerut camí, sense ni gota d'ombra, que més endavant enllaça amb una ampla pista. Sort que un bar al capdamunt de la pujada contribueix a apaivagar-nos la set i la calor, tot i que encara ens falta mitja hora al sol fins enllaçar amb la carretera. Finalment apareix l'autocar que ja havia recollit els turistes a Fornells. En un tres-i-no-res, cap a Es Mercadal i baixar cap al càmping de Son Bou.

Arribant al càmping, directes a la taula a dinar al restaurant, que ja és hora. Ja tips, a l'hora del cafè, cerimònia de repartiment de les claus d'uns acceptables bungalows de lona, molt ben condicionats. A primera hora de la tarda, migdiada o bany a la piscina, i cap al final de la tarda, abillats de turistes, autocar cap a Ciutadella. I desembarquem a la plaça d'es Born. Allí... campí qui pugui, i la colla es fracciona per afinitats. Des dels qui volen sopar caldereta de llagosta, fins als qui es conformen amb una pizza. La poca llum que hi ha encara ens permet fer fotografies del més important de la ciutat, mentre la resta va a tombar pels múltiples comerços on, si més no, alguns adquireixen el més típic: sobrassades menorquines, formatge de Maó o, sinó, la clàssica ginebra Xoriguer. Ja passada la mitjanit, una bona estona més tard del previst -perquè el xofer s'ha adormit- l'auto-



Tota l'expedició davant la Naveta des Tudons. Foto: Josep Blanes

car ens torna al càmping.

Sort que l'endemà no hi ha matines, i la sortida amb autocar és a les deu! Aquesta vegada anem guiats per la germana del guia del dia anterior, una jove que també és molt eficient. Avui toca anar de pedres. I déu n'hi do, de les que acabem velent. Serà un dia aprofitat al màxim. Ens acomiadem del càmping, amb els paquets carregats a l'autocar, i cap al primer conjunt arqueològic: el poblat prehistòric de la torre d'en Gaumés. Inicialment, no ens adonem de la gran extensió d'aquest poblat, però mica en mica el recorrem tot, visitant un munt d'habitatges, coves, sitges i sales hipòstiles, i un llarg conjunt de restes megalítiques, tot ple-gat culminat en la seva part alta per un gran talaiot, d'on es deriva el nom de cultura talaiòtica, que es desenvolupa a les illes de Menorca i Mallorca a finals de l'Edat del bronze i principis de l'Edat del ferro. El conjunt que visitem data de l'any 1400 aC. No cal dir que les màquines fotogràfiques treuen fum, perquè el conjunt bé s'ho val. Mentrestant, algú es pregunta si nosaltres, els de la Talaia, també som membres d'aquesta

cultura. Vés a saber! Potser sí!

Marxem d'allí per dirigir-nos un altre cop a Ciutadella, aquesta vegada sense arribar-hi, perquè tenim el propòsit de visitar un dels monuments funeraris més emblemàtics (1400 anys aC) d'aquesta cultura talaiòtica: la Naveta des Tudons. És un monument funerari molt ben conservat que presenta una forma de nau invertida -d'aquí el seu nom- gairebé tronco-piramidal, que s'utilitzà com a naveta d'enterrament. Aquest conjunt està compost de dues cambres sobreposades i un reduït vestíbul on hi ha una petita entrada, per on bona part dels talaiencs es veuen obligats a gatejar si volen veure el seu interior. Feina hi ha per fer-los sortir i fer-nos una foto col·lectiva. A més, l'indret és ple de visitants que volen entrar.

Cal dinar aviat perquè a la tarda toca una altra ració de pedres. La guia i el xofer ens suggereixen que, anant tanta colla, el millor lloc que trobarem serà Fornells. I ja hi som, passejant pel passeig marítim de Fornells. Localitzat el lloc adient, ens entretenim fotografiant les blanques

cases de l'interior, fins a l'hora de dinar, que fem els honors al peix i al marisc. Per finalitzar, qui més qui menys, s'empassa una pomada. Ep! No us penseu pas que ens hàgim fet mal, sinó que darrerament això s'ha convertit en la beguda per antonomàsia de les festes menorquines: Ginebre Xoriguer i limonada. La gràcia està en la proporció de cada cosa.

I tornem-hi que no ha estat res! L'autocar, cap a es Mercadal, i derivant per Alaior ens porta a un altre poblat talaiòtic: el de Torralba d'en Salord. Aquí, podem observar un dels millors santuaris amb Taula de tota l'illa, el qual, segons pregonen els experts, és dels més perfectes i amb una de les taules més altes i ben fetes. De nou, els fotògrafs van com a bojos per captar les millors imatges des de la millor perspectiva possible. Tot i que la data d'establiment d'aquest poblat no se sap del cert, se suposa que és dintre el segle XIV aC. Cal mencionar el gran Talaiot existent i la sala hipòstil·la, una de les poques que encara conserva la seva coberta megalítica, tapada amb terra. També hi ha altres edifi-



Santuari amb taula a Torralba d'en Salord. Foto: Josep Blanes

cacions i una llarga però important muralla que dividia el poblat. També es troben en aquest lloc restes romanes i medievals que no ens entretenim a veure.

Ara ja se'ns acaba el temps i hem de pensar en dirigir-nos cap al port de Maó. Tot baixant, la guia ens convida a fer una ràpida visita a un indret curiós que té molta anomalia i en el qual s'ha convertit la urbanització Binibeca Vell: un conglomerat laberíntic de cases blanques que pretén ser considerat un poble pescador menorquí autèntic... i resulta que és de disseny! En tot cas no passa de ser una excel·lent i origi-

nal parida arquitectònica a la qual només han tingut accés representants de les classes benestants. Tot i que el conjunt és agradable de veure, li falta autenticitat, així que tirem quatre fotos i marxem de seguida cap a l'autocar.

I directes cap a Maó, on espereu trobar, a l'estació marítima, la furgoneta del dia anterior per guardar temporalment les maletes i motxilles fins a l'hora de sortir amb el vaixell. Però no pot venir i l'autocar s'acomiada descarregant-nos a nosaltres i als paquets. Ja hi som! I ara què? Doncs intentem deixar els paquets en algun lloc, perquè resul-

ta que Transmediterranea no té consignat. Ja tens l'Oriol fent l'oportuna reclamació per escrit, mentre alguns opten per quedar-se a vigilar aquell amuntegament de maletes, bosses, ensaïmades i motxilles, que gairebé semblen un talaiot. La resta ens enfilem per un costerut carrer i fem una ràpida pujada cap a dalt de la ciutat. Els principals carrers estan engalanats de banderetes de la ja finalitzada Festa Major. Tot és tan cat, fora d'un passeig ple de para-des d'artesanía neo-hippie. Més avall, trobem una única botiga de queviures i pastisseria on bona part de la colla encara compren les darreres sobrassades i ensaïmades. No tenim temps de veure la ciutat, perquè hem de ser al moll al cap d'una hora. Així que... corrent avall per no fer tard.

Almenys, aquesta vegada, el vaixell "Ciudad de Valencia" surt puntual, això sí, amb un sorollós comiat per part d'una colla de saltimbanquis que juguen amb rodes de foc i que s'acomiaden d'altres que vénen de la Festa Major, tot ben amanit per la música d'una colla de grallers. Mentrestant, la Neus -que es queda a l'illa uns dies més-, amb la seva néta al coll, va d'un costat a l'altre dient-nos adéu.

I cap a casa. Ens acomiadem de Maó quan cau la nit, embadalits en un inacabable passeig costaner, ple d'establiments il·luminats i farcit d'embarcacions amarrades davant la porta. Han estat dues nits de viatge, però dos dies d'intensa activitat. A mi, que no havia tingut la sort de venir abans a Menorca, val a dir que m'ha agradat molt, i que penso tornar-hi. En definitiva, l'excursió ha estat molt reeixida.

Deu hores més tard, entrem al port de Barcelona. A partir d'aquí, cadascú torna cap a Vilanova com pot. A les Drassanes, de bon matí, unes quantes senyeres ens recorden que som l'onze de setembre de l'any 2000.

Josep Blanes

Chimborazo 1:

Amb el teu permís... qui riu últim riu millor

Feia dies que l'Andreu i jo havíem intentat el Cotopaxi (5.897 m), però la muntanya no s'havia deixat pujar. Aquell dia va ser el vent, un vent furiós, que aproximadament a 5.300 m, ens va fer tirar enrere. L'Àngel, que l'alçada

li estava jugant una mala passada i s'havia quedat al refugi (4.800 m), ens va comentar que mentre érem fora, tenia la sensació que el vent era la veu de la muntanya i el soroll de les seves ràfegues cridaven: "No sortiu, no pu-

geu!!!", i com més amunt érem, més fort era el crit del vent: "No pugeu, no us deixaré fer cim!!!".

L'endemà és que aquell dia vam sortir amb més il·lusió que cap, perquè sabíem que era difícil, per no dir impossible, assolir el cim amb aquelles condicions climatològiques. El vent corria lliure a una velocitat i força bestials, corria entre les roques, entre nosaltres, entre les parets del refugi... Però tot i deixar el Cotopaxi sense haver-lo coronat, no ho vaig fer amb la sensació d'amargor ni frustració. L'ambient d'alta muntanya se m'estava colant, suaument, pels sentits, per la pell i, a més, teníem el Chimborazo que ens estava esperant.

Abans, però, vam decidir fer un trekk movent-nos pels 4.000 metres (per seguir amb l'acclimatació i donar temps al temps a millorar): 40 km pel camí inca d'Achupallas a Ingapirka. Això va acabar d'introduir-me en aquesta vida simple i, a la vegada, plena que és caminar, observar, viure i sentir, amarar-se de sensacions, formes, olors, sorolls, colors...

I passen els dies i el vent segueix bufant i, en general, el temps no sembla que vulgui millorar gaire. Ens dirigim al refugi Whymper (5.000 m), base de l'inici de l'atac al Chimborazo (6.310 m). I, per primer cop des que hem trepitjat terres equatorianes, la muntanya es deixa veure. Sota



Per primer cop tinc la forta sensació que la muntanya es riu de nosaltres. Foto: Andreu Ferrer



L'Àngel i la Marga en un moment de l'ascensió. Foto: Andreu Ferrer



Marga i Andreu al cim del Chimborazo (6.310 m). Foto: Ansu Carbonell

una pluja de cendra (el volcà Tungurahua, de 5.016 m, està actiu i, de tant en tant, es produeixen explosions), i arribant al refugi Whympers des del refugi Carrel (aparcament), per uns moments la boira s'aparta i ens deixa veure la majestuositat del Chimbo. Miro la muntanya cara a cara i en aquell moment, per primera vegada, tinc la forta sensació que es burla de nosaltres. El sèrac de sobre l'aresta m'inspira una boca, la boca de la muntanya, que riu obertament i amb ganes. No, no comento aquest pressentiment ni a l'Àngel ni a l'Andreu. L'aparició dura poc, el temps just de fer unes fotografies i d'intentar esbrinar per on va la ruta d'ascens al cim.

Tot i el mal temps, la mateixa tarda, l'Andreu i jo fem una sortida de prospecció fins a peu

de glacera. La sensació que la muntanya tindrà l'última paraula, ens acceptarà o ens rebutjarà, va creixent més i més dins meu. Tot i la poca visibilitat i la neu que cau silenciosament, l'Andreu i jo decidim sortir a mitjanit, seguint una cordada amb guia. Som conscients que les possibilitats de fer cim són mínimes si no s'aclareix, però ens sentim forts i bé físicament i encara tenim els ànims alts.

Però ni la nostra força ni les nostres ganes són suficients per combatre la nevada i la manca de visibilitat. Arribats a l'aresta (5.715 m), les dues cordades ens fem enrere.

Ja al refugi i descansant dins

el sac, cada vegada que tanco els ulls veig les esquerdes que hem passat i se'm presenten com a boques de la muntanya que riuen i riuen, que es riuen de nosaltres. Boques plenes de dents afilades, punxegudes, gèlides... Ara sí que comento aquesta visió que se'm repeteix una i altra vegada a l'Andreu. El seu comentari: "Qui riu últim, riu millor!!!". Però jo no puc evitar pensar que potser no serem nosaltres els últims de riure...

Què et passa Marga? On i com tens els ànims? Et dones per vençuda? Ara començo a tenir la sensació d'amargor, de derrota. Em sento rebutjada... Hem creuat l'Atlàntic, estem bé, ens sentim capaços, però la muntanya se'ns fa inaccessible. Surto del refugi i, mirant-lo de fit a fit, a través d'una gasa de boira, li pregunto al Chimborazo, amb un profund respecte, per què no es deixa pujar? Resposta: rialles i més rialles. No puc evitar-ho...

A dins, la cara de l'Andreu parla per si sola. El seu rostre reflecteix la tensió interna que viu. Reflecteix la por a no poder fer cim, reflecteix la lluita que manté amb la muntanya. Abans de posar-nos a dormir, els tres fem un intercanvi d'impressions. L'Àngel, recuperat del malestar que li pro-



L'Àngel al cim del Chimborazo. Foto: Marga Carbonell

dueix l'alçada, se sent fort i amb ganes d'intentar cim. Si el temps no empitjora, sortirà. L'Andreu ni es planteja quedar-se al refugi. Encara que hagi de sortir sol, ho farà. I jo? Jo començo a estar cansada de sortir sabent que hi ha poquíssimes possibilitats, cansada de caminar il·luminada per la llum dels frontals mentre la neu i el vent em colpegen i em mossequen la poca pell que em queda al descobert, cansada dels cops de vent que em desequilibren, cansada del fred que se m'escola pels guants, que m'envaeix el cos cada vegada que ens aturem una mica... Decideixo que si el temps segueix castigant-nos, no surto. Hi ha situacions contra les quals hom no pot fer res més que resignar-se i jo sento que ara estic davant d'una d'aquestes situacions, que per més ganes, per més forces i il·lusió, per més empena que hi posi, hi ha un ésser superior, la muntanya, que mana i que decideix per mi.

Ens posem d'acord que aquest, passi el que passi, serà l'últim intent. Si no ho aconseguim, deixem la Sierra. Equador té moltes altres coses a oferir-nos!!! Després d'aquesta conversa a la llum de les espelmes que il·luminen el refugi, i abans de posar-se al sac, cada un de nosal-

tres manté una conversa íntima i privada amb la muntanya. No sé què va dir-li l'Andreu ni quines van ser les paraules de l'Àngel per al Chimbo. Jo vaig demanar a la muntanya que si no volia deixar-se pujar, a les 23 h, quan ens aixequéssim, fes tan mal temps que fos impossible sortir del refugi. Però si quan ens aixecàvem podíem sortir, havia de ser per fer cim.

I ens aixequem i podem veure el cel estelat, tot i que neva suaument, i sortim i fem cim. És el dia 5 d'agost. I en el punt més allunyat del centre de la Terra plorem i... riem tímidament. Ens falta encara el descens. Però de nou al refugi no hi ha res que



Finalment som nosaltres els qui riem millor. Foto: Anxí Carbonell

impedeixi que la nostra rialla sigui la millor. Millor que totes les rialles que m'han ofert constantment les esquerdes.

L'endemà el cel és excepcionalment net. Un blau intens embolcalla la silueta de la muntanya i aquesta vegada és el sol que ens enlluerna i no ens la deixa veure. És el primer dia des que som a l'Equador que el sol i la visibilitat s'imposen. El Chimborazo havia estat amagat des de la nostra arribada. A partir d'avui, el veurem sencer. I no puc evitar, mentre amb el cotxe ens allunyem de la zona, girar-me una i altra vegada i mirar-lo i somriure, somriure, somriure-lliiiiiii!!!

Margarida Carbonell



La majestuositat del Chimbo. Foto: Andreu Farrer

La
nostra
gent

MONTSEC D'ARES

ROCA REGINA

Via Juper

L'últim itinerari que quedava sense repetir i l'última via de Regina per a l'"Angelito", oberta en el mes de març de 1995 per Julián Mármol i Pere Campanera.

Repetim la via Alucinosos de la paret d'Aragó el Julián i jo, i el Paca i el Marchelo es posen a repetir la Juper de Regina. Nosaltres sortim amb 1 vivac a la paret i a ells se'ls fa eterna la Juper. Fan dos llargs i baixen. El Pere els dona la serenata des del camí de la Regina.

Hostal del Llac, llibre de pi-

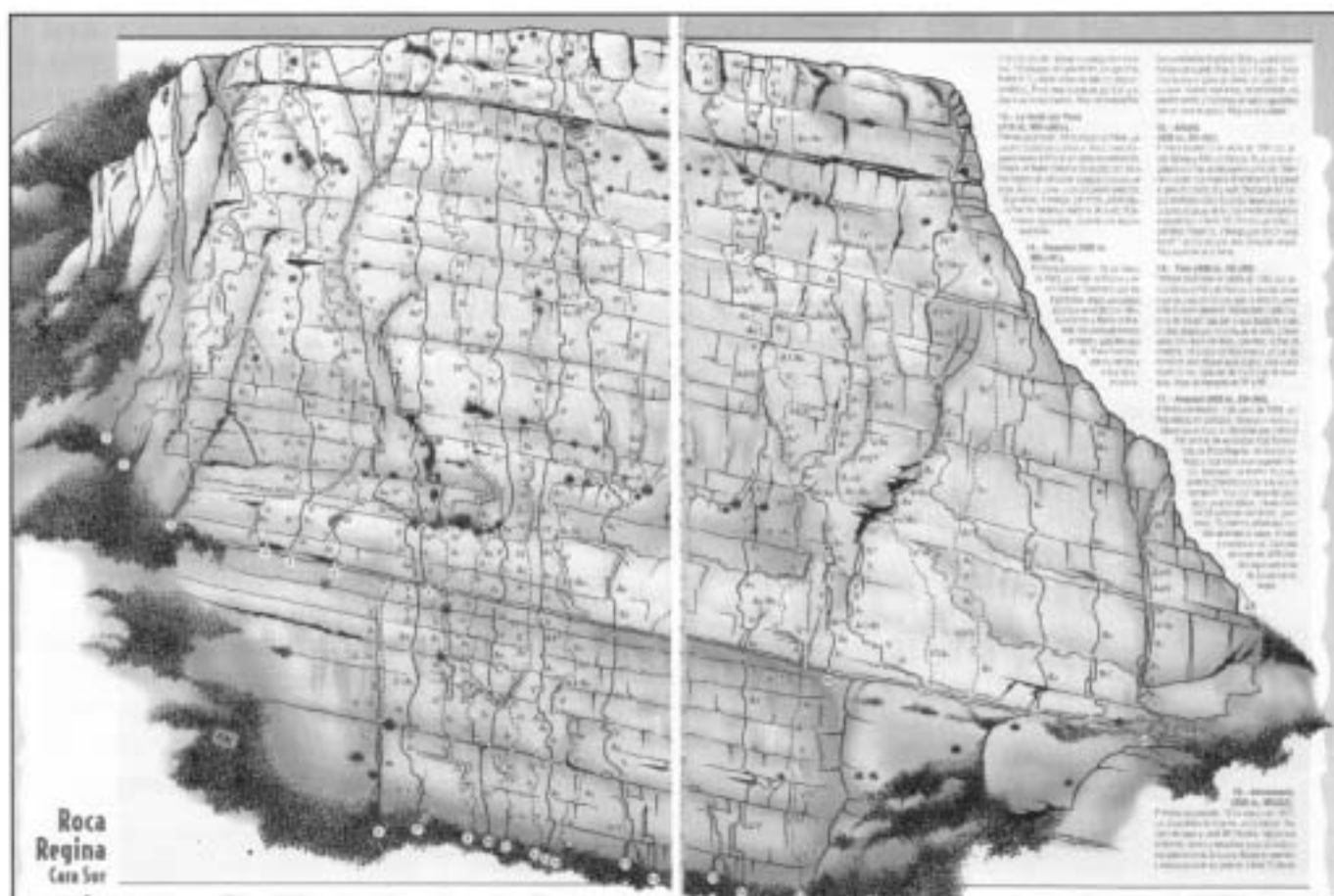
ades i posen a parir la via, que et pots "matar", agafa mala fama i por.

Busco companys de cordada per repetir-la, en festejo molts, però cap d'ells s'anima, passen cinc anys. Una cordada jove l'intenta. Fan dos llargs i baixen a causa de la pluja. Finalment, els dies 16 i 17 de setembre d'aquest any anem a repetir-la.

El Victor (el niño) està molt animat. Ha tornat del Capitán amb quatre vies a la butxaca. El Julián torna al Big Wall. Avi-

sem a la penya del "Sambarnai" que muntarem una festa i que ens animin.

Sortim el divendres jo i el Julián i fem un porteig amb els armaris, dos "petates", dues hamques, quantitat d'aigua i unes "garimbetas". L'esquena m'espatega del pes. Per fi, la feixa. Deixem els armaris al peu de la via i tornem avall. Tot està preparat per a les diagonals de la Juper. Papeig a la Baronia i després anem a l'Hostal per esperar al Victor, i de bacardi en bacardi somiem amb la via. Vivac al llac de l'Hostal.





L'Àngel Vedo a la via Gwendal. Foto: Jaume Soler

Ens llevem d'hora, esmorzem a l'Hostal i anem cap a la via. Comença el Julián una tirada d'A3 de ploms, superant un sostre. Va maleint els ploms, l'adrenalina a tope. Posa algun plom i per fi "Sanbari", la reunió. Un júmar per l'estàtica i un altre júmar per la corda de la via, netegem l'itinerari; amb una escarpa traiem els ploms. Tot és una cerimònia. Aplanem els armaris i jo començo el ball. Pitó rere pitó començo a escalfar. Ja vénen els ploms i l'adrenalina. Aconsegueixo posar un universal curt que em salva la vida, ja que em salta un plom i després un altre que semblava una xinxa. Un salt, "sambari", una mica d'esperadrap i em salva la ferida d'un dit. Surto a lliure cap a



Via Arkels, el jurý del 1992. Foto: Jaume Soler

la dreta per buscar un sostre, però m'equivoco i me'n recordo de la família del Julián. Flanqueo cap a l'esquerra per un podrit dels que a mi m'agraden: "adrenalina a tope". Arribo sota el sostre, el que a mi m'agrada, pitó rere pitó, col·loco un plom a la sortida del sostre, un "Patunet" perquè no salti i Sambarinait, un espit. La Juper va agafant color, un altre pas d'adrenalina i ja tinc la reunió. Ja tenim el segon llarg A3+ de la Juper.

Jo tiro el tercer llarg a lliure, fàcil, i ja estem sobre de la Gali "Wuait". Li donem l'alternativa al Victor (el niño) ballant entre ploms i ganxos va agafant el primer espit "sambari". Tenim uns manyos a la Gali que ens fan companyia. Estan al·lucinant amb nosaltres, entre cant i cant i alguna diagonal: Sambari! Fa molta calor, sembla que estiguem al Capitán. El "niño" està al·lucinant.

Li anem passant material per l'estàtica. Està fet un bon alumne del Julián: "Àngel, que surto a lliure. Posa'm uns "Alien", i arriba al segon espit. Ja el tenim. Algun pitó i una sortida a lliure



de Via i per fi la reunió.

Julián, ja la tenim, Sambari. Decidim muntar el vivac on estem. El Julián munta les hamaques i jo em poso al júmar i netejo el llarg perquè disfruti la penya. Començo l'altre llarg: un pas de ganxo molt vertical i tres o quatre ploms seguits. "Angelito" que ets pare, Victor, passa'm un bom! El Victor vol cintes o més claus. No, Victor, un Dom me'l passa, el poso fins a l'ànima i Sanbari. Victor, dóna'm el que vulguis!, un flanqueig a la dreta de pitons, un ganxet i surto a lliure. Bon canto i reunió. La cinquena tirada salvats. Només ens queda una tirada d'artifo, la més difícil, i tres tirades a lliure wuait. Deixem les cordes fixes i rapelem fins a la reunió, on el Julián té muntades les hamaques. Encara s'escolten els manyos. Si no s'espavilen, els cantarà la "puput".

Un bon papeig, quantitat d'aigua i unes "Garimetas". Hi ha



Gaudint del vivac a la via Thor. Foto: Àngel Vedo

penya pel camí que estan allucinant amb la nostra alegria. El Julián ja pensa si es podrà fer en el dia. Hem anat molt bé, el primer dia, molta adrenalina i molta por, però ja estem infiltrats en els sacs i en les hamaques. Són les dues de la matinada i s'escolten vaques a la carretera, "Sambari". Són les nostres col·legues del "Sanbarinait".

Ens llevem d'hora i esmorzem. El dia no és gaire bo, ve el "palomo". Pleguem les hamaques i comença el ball. Anem fins a la cinquena reunió. Li toca al Victor l'A4. Es veu un espit molt lluny, ploms, ganxos, i puja com pugués. Cauen unes quantes gotes però els ànims continuen endavant. S'escolten veus a la fei-



El Pep Forés a la via Ariadna. Foto: Àngel Vedo

xa; són els nostres col·legues: el Magu, l'Eva i la Laura. Després, una altra cordada: el Fonta, la Marisol i l'Aleix. Comença el cant de Ranxeres i diagonals.

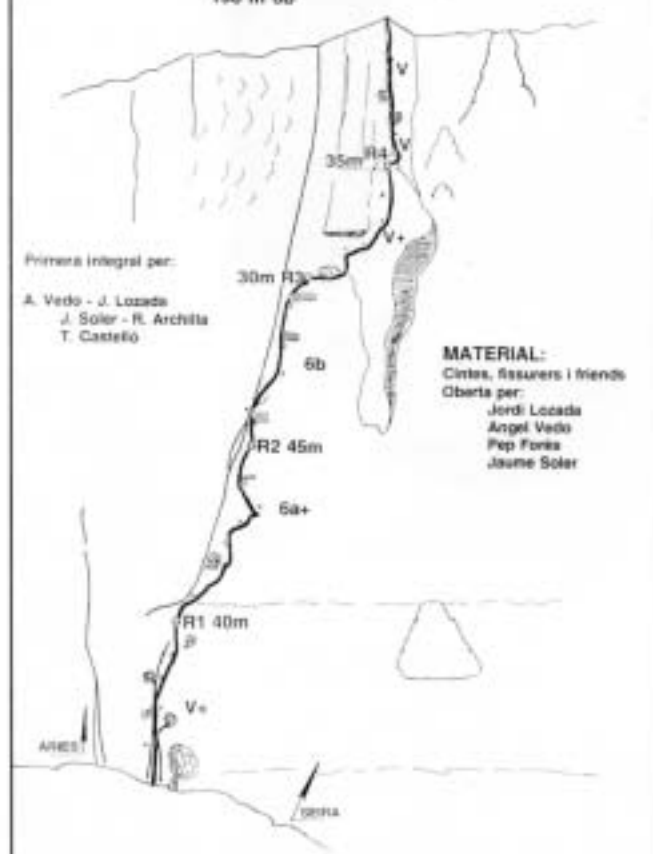
El Victor no cau i va agafant alçada. El temps s'aguanta. Un altre espit, salvats! Ja no sabem com posar-nos a la reunió penjada. Per fi, el 6a després de quatre hores ballant per un mur llis i vertical. S'ho ha guanyat, el "Niño": "cuatro Bacardis". *Jumem* i netegem i ja ve el lliure.

A la Juper li queda poc per ser "verge". Un llarg cada un, primer el Julián, a la caça dels espits que donen justet; després, el Victor arriba a un Ae i l'apurem a lliure 6c Wuait. L'últim em toca a mi: una placa llisa de 6b, i després empalmo l'últim llarg de la Galí. Tinc davant meu la Laura i l'Eva, tocant culets. És broma. Arribo al cim "SAMBARINAIT". MAGU WUAIT. Ja està la Juper. Asseguro els meus col·legues, armaris i hamaques.

La satisfacció dels tres és màxima. L'hem de viure. Esperem l'altra cordada del Fonta, la Marisol i l'Aleix i baixem tots

ROCA REGINA VIA "ARIADNA"

190 m 6b



de la Regina, la Reina de les BAGASSES.

Hostal del Llac, una piada, uns clars i a la Baronia a menjar una mica.

Quedem la setmana que ve per anar a Arboli a celebrar la Juper. Un bon sopar al refugi amb la penya del "SAMBARINAIT". Em regalen una placa commemorativa de la Regina i unes bambes. Festa al PAF, diagonals i algun salt com la gent encantadora.

Vull agrair a tota la gent que m'ha acompanyat a realitzar totes les vies de la Roca Regina passejant-se de la GALI FINS A LA JUPER. 17.09.2000. PENYA SAMBARINAIT

Àngel Vedo

Crònica del "cotarro" talaïenc

ENSTROBEN A FALTAR A LA CAMINADA DE GÓSOL

Tenim notícies que algú de l'organització de la ja clàssica Caminada de Gósol ha trucat a la Talaia preguntant, estranyat, per què enguany els caminaires talaïencs no havíem participat en aquella cursa, perquè estaven acostumats que almenys un autocar ple de sorollosos marxadors aterrés en aquell tranquil poble berguedà. Caldrà comunicar-los que enguany no ha pogut ser, ja que, per diverses causes, els principals promotors d'aquesta participació no han pogut dedicar-s'hi. Ho sentim molt, però ja mirarem que a la propera edició la nostra participació sigui multitudinària.

ITINERARIS PER LA RODALIA DE VILANOVA

Com segurament ja sabeu, estem treballant en la realització d'una primera col·lecció de 10 itineraris per la rodalia de Vilanova en conveni amb l'ajuntament vilanoví, que serà l'encarregat de publicar-los i de posar-los a disposició de totes les persones interessades a recórrer els camins del nostre entorn. De moment, se'n publicaran tres, que en aquests moments està confeccionant l'empresa Creàtica, de Vilanova, en format de tríptic desplegable. Aquests

opuscles contindran un mapa amb el recorregut marcat i una descripció de cada sector de l'itinerari, amb els horaris parcials i totals (la majoria també es podran realitzar en BTT) i, també, una breu ressenya dels principals indrets, edificacions, etc. per on passa el camí, a més d'uns apunts de flora i fauna de la zona. La resta dels itineraris s'aniran confeccionant i lliurant a mesura que es vagin revisant les descripcions i els horaris. Fins ara, els tres itineraris lliurats han estat seguits successivament per quatre socis de la Talaia que hi han anat afegint modificacions fins a polir les descripcions al màxim. Per a aquesta tasca necessitem voluntaris que vulguin recórrer cada camí i, així, ens puguem ajustar al màxim a la realitat. Us esperem.

L'"ANGELITO", EL MESTRE DE REGINA

Des de la nostra revista, volem reconèixer l'activitat que l'Àngel Vedo ha fet a la paret de Roca Regina, en el congost de Terradets. Es tracta ni més ni menys que l'escalada de totes les vies que dibuixen aquesta paret; des de les clàssiques com la "Promio-Moreno", "Galí-Molero"; a les del canvi com la "Pere-Camins", "Taj Mahal", "Aniversari", "Barrufets"; passant per les espor-

tives com "La vida en el filo", "Postmorten", "Maldita sea mi suerte"; les del famós Gálvez "Gwendal", "Tròpoma", "Gènesis", "Arkalis", "Thor"; les noves tendències com la "New Age", "Ball de Rams", "Hakuna-Matata", "La festa del Paca", "Tudiguembu"; els big-walls amb vivacs a la paret com la "Juper", "Anasazi", i aquelles que semblen més senzilles i no es fan mai com la "Seira", "Aries", "Olimpia". A més, una primera com l'"Ariadna". Potser ens n'hem deixat alguna. Totes aquestes vies tenen entre 280 i 500 metres de desnivell, amb una roca molt especial i un ambient fabulós.

L'Àngel, ben segur que s'emportarà unes bones experiències de totes aquestes ascensions i uns moments inoblidables al costat dels diferents companys de cordada que l'han acompanyat.

Des d'aquí, el teu centre, et diu: ànims i que continuïs les teves gestes.

LA TALAIA DEIXA D'ORGANITZAR L'APLEC DE TARDOR A LA MASIA CABANYES

L'Aplec va començar a l'ermita de Lurdes, i els últims anys el vàrem fer a la Masia Cabanyes. Però aquest Aplec havia deixat de

Crònica del "cotarro" talaïenc

ser precisament això: un aplec de gent que, al voltant d'un acte, fa pinyà per aconseguir que la festa fos un èxit en tots els aspectes. En un moment donat es va creure que traslladar l'Aplec a la Masia Cabanyes seria un incentiu, a causa de la proximitat des de Vilanova, i inicialment va ser així, però durant les darreres edicions s'havia transformat en una sèrie d'actes inconnexos entre ells i sense sentit real d'Aplec.

Es van fer passos per mantenir-lo, intentant implicar altres entitats de Vilanova que després d'algunes vacil·lacions hem pogut comprovar com la seva resposta ha acabat sent nul·la, tot i deixant clar que l'Aplec tenia el suport de l'Ajuntament.

De fet, actualment, el nostre objectiu ja no és organitzar ni exhibicions castelleres ni trobades de puntaires ni curses d'atletisme ni altres actes deslligats de la nostra activitat excursionista quotidiana. Mentre que per a nosaltres l'Aplec tenia sentit, els actes per separat, no.

El col·lectiu de la nostra entitat creu que ha arribat el moment de deixar de fer l'Aplec. Si a la Talaia no hi ha possibilitat de continuar aquest aplec i a Vilanova no

hi ha cap entitat que vulgui col·laborar o prendre el relleu, ni tan sols implicar-s'hi més, creiem que no interessa gaire. S'ha clos una època. Tingueu-ne un bon record.

EL TONI CASTELLÓ DEIXA LA PRESIDÈNCIA DE LA TALAIA

Suposem que tots els socis han rebut la carta on el fins ara president de la Talaia, Toni Castelló, comunicava la seva decisió de deixar la presidència de l'entitat, segons que ell manifestava, per motius aliens a la seva voluntat i absolutament personals. Agraïm la dedicació i l'esforç que durant aquest curt període de temps ha dedicat a la Talaia i desitgem que, en la mesura que pugui, segueixi col·laborant amb l'entitat.

Mentrestant, i fins a la propera assemblea, ha passat a exercir les funcions de president el fins ara sots-president més antic com a soci de l'entitat: Salvador Belchi. En la propera assemblea general de socis, a principi del 2001, s'haurà de ratificar aquesta remodelació. Arran d'aquesta situació dintre la Junta, s'està treballant en un pla estratègic per a la realització i gestió d'un programa que cobreixi totes les actuacions i activitats de la nostra Talaia. S'admetran tots els

suggeriments que vulgueu aportar.

JORNADA DE PORTES OBERTES AL M.A.E. (Mur Artificial d'Escalada)

El dissabte dia 2 de desembre hi ha prevista una jornada de portes obertes al recinte del Mur Artificial d'Escalada, situat al Pavelló d'Esports de la plaça de les Casernes. Aquesta activitat s'ha organitzat de comú acord amb la FEEC i la Diputació de Barcelona amb l'objectiu de promocionar aquest esport. Durant aquesta jornada, tothom que es vegi amb cor d'enfilarse pel rocòdrom, estarà acompanyat i ajudat pels monitors habituals que tenen la responsabilitat de fer funcionar aquesta instal·lació. Els components del GEAM us donaran la informació necessària.

NECROLÒGICA

El passat dia 5 d'agost va deixar-nos, a l'edat de 90 anys, Francesca Roig i Armengol, mare del tresorer de la Junta Directiva Manel Vidal, i àvia i besàvia dels seus fills i néts, socis tots de la nostra entitat. Des d'aquestes pàgines, en nom de la Junta Directiva i de tots els amics, renovem la nostra condolença que fem extensiva a tots els seus familiars. Descansi en pau.

Crònica del "cotarro" talaienc

LA SECCIÓ D'INFANTS I JOVES ELEGEIX NOVA JUNTA

Aquest passat setembre, la Secció d'Infants i Joves va elegir una nova junta que serà l'encarregada de donar una segona empenta a l'etapa inicial de la temporada anterior. Els càrrecs han quedat com segueix:

Presidenta

Marta Montané

Sotspresidenta

Cristina Bas

Secretari

Jordi Pons

Sotssecretària

Glòria Samarra

Tresorer

Pere Ferrer

Vocal d'Arxiu

i Bibliografia

Judit Català

Sotsvocal Arxiu

i Bibliografia

Cristina Forgas

Vocal de Material

Joan Raventós

Els grups de monitors han quedat agrupats de la següent forma:

Grup d'Infants

(de 6 a 11 anys)

Cristina Bas

Marta Montané

Glòria Samarra

Carolina Cabeza

Marta Bachs

Pere Ferrer

Grup de Joves

(de 12 a 16 anys)

Jordi Pons

Joan Raventós

Cristina Forgas

Judit Català

Marta Bachs

Pere Ferrer

No cal dir que els desitgem tota classe d'encerts en aquesta encomiable tasca de formar i dirigir el nostre jovent pels millors camins que hi ha: els de la muntanya.

OFRENA FLORAL AL MONUMENT DEL PRESIDENT MACIÀ, L'11 DE SETEMBRE D'ENGUANY

Com ja ve sent habitual, la nostra entitat és present a l'ofrena floral que durant la diada de l'Onze de Setembre té lloc davant del monument al qui fou president de la Generalitat de

Catalunya, l'il·lustre fill de Vilanova i la Geltrú Francesc Macià. Aquest acte, en què participaren, a més dels representants polítics, algunes entitats ciutadanes, fou presidit per l'alcalde Sixte Morral i alguns regidors de l'Ajuntament. El capdavant de la Rambla, on hi ha el monument a Macià, s'omplí de gom a gom.

Membres de la Junta directiva, juntament amb altres socis, dipositaren un ram de flors amb els colors de l'entitat i una senyera al peu del monument i, posteriorment, es cantà el Cant de la Senyera i l'himne nacional de Catalunya, els Segadors.

II CICLE DE PROJECCIONS DE MUNTANYA

Davant l'èxit obtingut en la darrera edició, el GEAM ha previst organitzar de nou un cicle de projeccions d'alta muntanya on participaran figures escollides del món de l'alpinisme i de l'escalada que ens relataran i ens projectaran les seves aventures a la muntanya. Està previst per als dies 10, 17 i 24 de novembre. Com l'any passat, les projeccions tindran lloc a la sala d'actes de la Zona XXI, a l'antic Escorxador. Tindreu més detalls d'aquest acte a les circulars informatives i programes especials que s'editin.



Crònica del "cotarro" talaienc

ELECCIONS A LA FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS PER AL CARNAVAL DE VILANOVA

Després d'una temporada de crisi, aquesta federació, que agrupa les entitats vilanovines que participen al Carnaval, ha elegit una junta que serà l'encarregada d'organitzar el proper Carnaval del 2001. Les tres entitats que se'n fan càrrec són les següents: Dansaires Vilanovins, AV La Collada-Els Sis Camins i Els Marítics. Que no els hi passi res! ...i que el Carnestoltes els agafi confessats! O potser millor que no?

LA SECCIÓ DE MUNTANYA CONTINUA LA SEVA ACTIVITAT DURANT L'ESTIU

El dia 2 de juliol, 8 excursionistes de la Secció van anar fins al Capcir per pujar el pic de Mortiers (2.605 m) i el puig de Terrers (2.540 m) per la vall del riu Galba i l'estany del Diable. La protagonista de la sortida, però, va ser l'enigmàtica Peira Escrita, tres pedres de dimensions força grans amb gravats -alguns dels quals es remunten a 3.000 anys enrere- situades en un pla situat poc abans de l'estany del Diable. La baixada es va fer pel coll de Terrers (2.407 m) i els Serrats Verds.

Els dies 8 i 9 de juliol, 5 components de la Secció de Muntanya van fer l'ascensió al pic de Sotllo, de 3.072 m, per l'espectacular vall de Broate. La pujada es va iniciar al pla de Boavi i es va fer nit al refugi lliure de Broate, que es troba en excel·lents condicions. L'endemà, es va seguir la ruta d'ascensió que puja cap al coll situat entre el Guins de l'Àse i el Sotllo i segueix la cresta nord del cim. Aquest cim és relativament poc freqüentat perquè la Pica d'Estats absorbeix la major part d'ascensions de la zona. A més, no és habitual pujar el Sotllo per aquesta ruta, tot i que és més vistosa i atractiva que la ruta normal de Vallferrera.

Al cap de dos mesos, els dies 9 i 10 de setembre, 9 components de la Secció van fer la travessa de Núria a Carançà. Van pujar a Núria amb el cremallera i van iniciar la ruta pujant cap al coll de Nou Creus i baixant cap als llacs de Carançà. Per passar la nit, van acampar prop del refugi de Carançà, a 1.830 m. L'endemà, van davallar per les espectaculars gorges de Carançà fins al poble de Toès i, amb el tren groc, es van traslladar a la Guingueta (Bourg-Madame). Caminant, com els exiliats però a la inversa, van entrar a Puigcerdà i van tornar amb tren cap a Ribes de Freser on tenien els vehicles.

LES OBRES DEL LOCAL SOCIAL

De mica en mica s'omple la pica. Si heu vingut pel local últimament, haureu vist que el pati ja té l'enllumenat posat -i s'encén i tot!-, i, ahora, s'estan pintant les parets, tasca que encara està per acabar, ja que les parts altes les han de realitzar els nostres escaladors despenjant-se des de la teulada. També s'han netejat les parets de la torre del pati i s'ha deixat el totxo vist que portava al damunt una bona capa de pintura. Aquesta superfície s'acabarà de restaurar i es tornarà a habilitar com a rocòdrom per a les pràctiques d'escalada. Al vestíbul de l'entitat trobareu un munt de regates a la paret: **NECESSITEM ALGÚ QUE VINGUI A COLLAR ELS CONDUCTES ELÈCTRICS.** Au va! Animeu-vos a ajudar-nos!

Per un altre costat, l'empresa de l'arquitecte Mallafré està reforçant els forjats i parets de la zona de la capella i sales posteriors, i està reformant una part de la coberta i del passadís annex a la capella. Però com que la casa és vella, sorgeixen més coses a reparar de les inicialment presupostades. La Comissió d'Obres ja hi està a l'aguait perquè les despeses no es disparin. No patiu!

Crònica del "cotarro" talaïenc

JA TENIM LA "GROSSA" DE NADAL

Enguany, sí. Ja tenim la "grossa" reservada per a nosaltres. A la Secretaria de l'entitat trobareu els talonaris que vulgueu del preciós número 12.258 perquè pugueu repartir la sort entre els clients del vostre establiment, entre la família o entre els amics. Que la sort ens acompanyi!

NETEJA DE LA PUNTA LLARGA DELS COLLS A INSTÀNCIA DE LA TALAIA

La Comissió de Medi Ambient de la Talaia va elaborar un informe a començaments d'estiu amb el títol "*Estat actual de la Punta Llarga o dels Colls. Terme municipal de Vilanova i la Geltrú. Comissió de Medi Ambient. Agrupació Excursionista Talaia. Juliol de 2000*" en què s'exposaven les dades i conclusions d'una prospecció ocular exhaustiva que es va fer en aquest indret a finals del mes de maig per tal de detectar les deixalles que hi havia escampades per les roques del sector dels Bufadors.

Els resultats d'aquest treball de camp són més que escandalosos: 315 deixalles localitzades, des de llaunes de refrescos i de conserves (98), fins a envasos de cuc buits (66), bosses de plàstic

(60), ampelles de plàstic (34), envasos i ampelles de vidre (33), peces de roba (13), bosses de brossa plenes (8) i altres "trastos" com una cadira de platja trençada, galledes de plàstic velles, plats i gots de plàstic i multitud de paquets de tabac buits, a part de 4 rastres recents d'haver-hi fet foc. L'informe que conté aquest inventari de deixalles i unes fotos d'algunes d'elles, es va adreçar, juntament amb una carta, al regidor de Medi Ambient de l'Ajuntament de Vilanova, Jordi Valls.

Al cap d'unes setmanes, el regidor Joan Benet, ha adreçat una carta a la Comissió de Medi Ambient en què agraeix "l'interès i la col·laboració de la Talaia en el tema de la netedat i sostenibilitat del nostre terme municipal, i més concretament de la nostra zona costanera" i en la qual ens comunica que durant els mesos de juliol, agost i setembre, l'Ajuntament ha previst realitzar tasques de neteja en aquesta zona. Aquest treball de neteja, conseqüència directa de l'informe, també es farà al Racó de Santa Llúcia quinzennalment. Com a informació puntual, Joan Benet afegeix al final de la carta que durant els últims dies de juliol s'han recollit 200 kg de deixalles al sector de la Punta Grossa. De totes maneres, la Comissió de Medi

Ambient continuarà vetllant perquè aquestes actuacions tinguin continuïtat i s'ampliïn amb alguna campanya de sensibilització.

ELS BORDEGASSOS DE VILANOVA AIXEQUEN UN PILAR DE CINC, DALT L'ANETO, AMB L'AJUDA DE LA SECCIÓ DE MUNTANYA DE LA TALAIA

Com podeu llegir en l'article titulat "Una jornada èpica", la Secció de Muntanya va acompanyar els Bordegassos al cim de l'Aneto per plantar-hi un pilar de cinc pisos. El dia 16 de setembre, marxaven de Vilanova 10 socis de la Talaia i 65 Bordegassos, els quals van muntar un campament al costat del refugi de la Renclosa. L'endemà, dia 17, es van llevar a les 4 de la matinada per desmuntar les tendes i iniciar l'ascensió. Sortien amunt cap a 2/4 de 6 del matí. A mesura que anaven pujant, el nombre de components anava minvant i, finalment, van arribar al cim 28 Bordegassos i 9 talaïencs. Com podeu veure a la portada d'aquest número, es va aconseguir descarregar el pilar de cinc als 3.404 metres d'alçada de l'Aneto. Que se sàpiga, ha estat el primer castell que s'ha aconseguit descarregar al punt culminant del Pirineu.

Terços amunt!

CAP A LA PIEDRA DE SAN MARTIN...

A part de ser una pedra que tothom pot contemplar aturant-se amb el cotxe prop de la frontera amb França, la Piedra de San Martin o Pierre de Saint Martin és un sistema subterrani de més de 1.000 metres de desnivell que transcorre, en la seva major part, per la vessant pirinenca francesa, però amb una boca tancada per la banda navarresa.

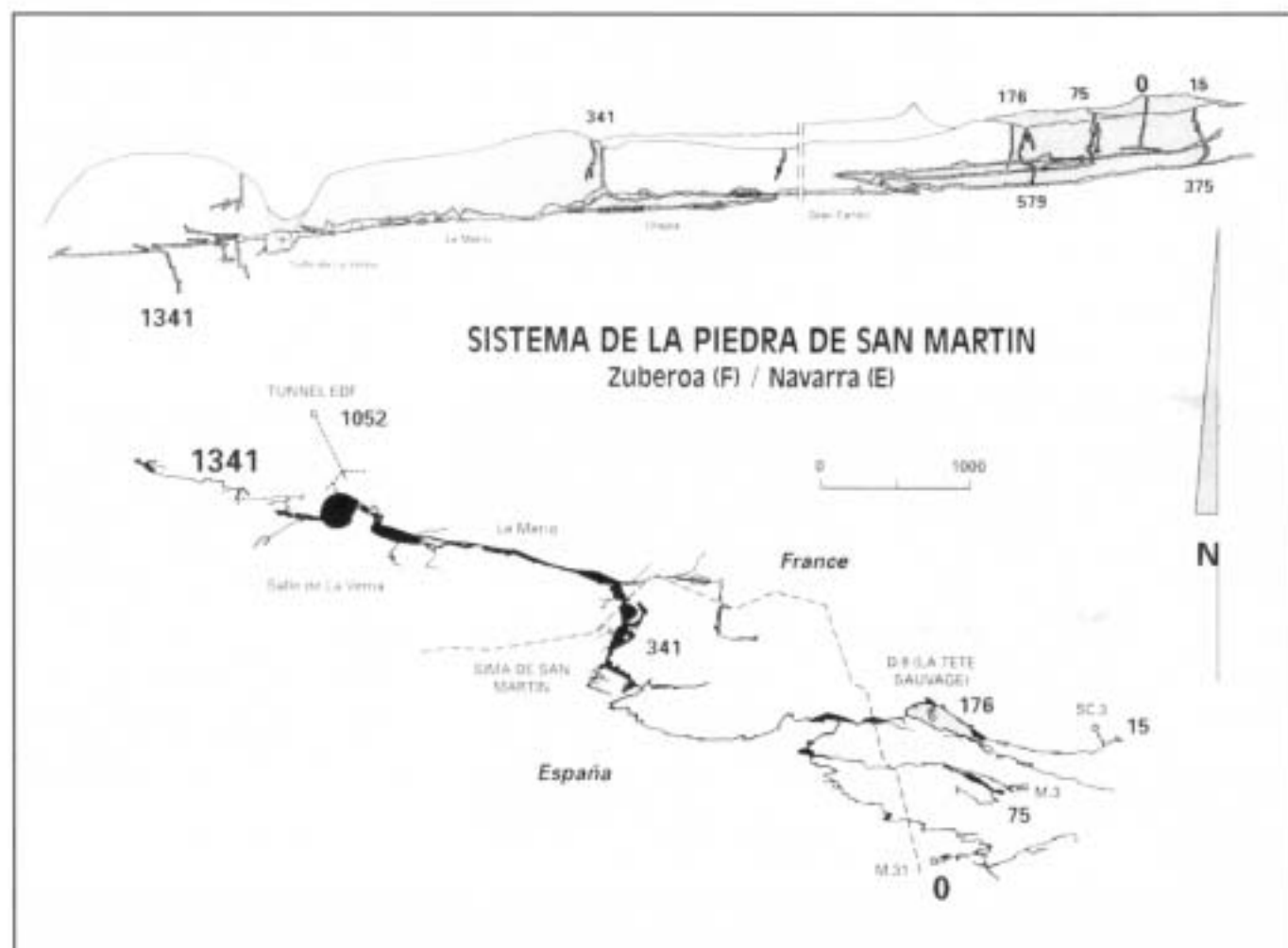
Era una fita, tot un mite, per als més veterans del GET i, igualment, un repte per a tots els mem-

bres actius del grup. I què millor que assolir-la en el seu 30è aniversari. Les dates escollides foren del 10 al 15 d'agost, encara que fins al 12 no hi vam ser tots. La travessa no s'efectuà fins al 14, però temps per avorir-se... no n'hi hagué.

Dia 10 d'agost. Després d'al·lucinar amb el paisatge d'aïres atlàntics i la pinzellada de color de la posta de sol, arribem al capvespre al càmping de Sainte Engrace, portat per un gavatxo a la

basca que es defensa amb el castellà. Comença la feina de muntar el campament. Havent estudiat el recorregut del sol i analitzat el terreny, es comencen a obrir les tendes, amb alguna sorpresa. Hi ha qui porta iglús, però també algú altre una canadenc de les que fa més de deu anys que no s'obren i durant la primera nit t'intoxiquen de l'olor de florit que desprenen. Comencem a descobrir les dots culinàries del Mike.

Dia 11 d'agost. El campa-





Gruta del final de les gorges. Foto: Salva Martínez

ment amplia comoditats i muntem un xiringuito per menjar sota sostre (encara que sigui de plàstic). Tothom està en "plan manta", prenent el sol i escoltant música, però finalment ens decidim a anar a trobar l'entrada (o sortida) de la Sala de la Verna. Un pícnic al costat d'un riu ens fa agafar forces per a la pujada que ens espera. Ens ho prenem amb calma, però finalment el Mike i el Xavi Galisteo arriben a un paratge que sembla autènticament extret d'un llibre d'en Tolkien. Enmig de la boira es dibuixa la silueta d'una cabana-refugi de fusta mig desmanegada. A l'era del davant, una broma humida sembla sortir de les mateixes entranyes de la terra. A banda i banda, la vegetació resta completament abatuda per la força d'un corrent d'aire gèlid que es veu sorgir d'una porta metàl·lica. Una porta que dona pas a les tenebres a través d'un túnel de 500 metres construït arran d'un intent d'explotació hidroelèctrica del riu interior, encara amb els rails i alguna vagoneta abandonada. Ja coneixem el camí de sortida de la travessa. El cel ens adverteix que la nit serà moguda. De baixada, el Mike cau i recau i s'obre el genoll. Comença a ploure amb ganes. Quan arribem al càmping, està diluviant i l'esplanada de les tendes és un estany. Qui surt del cotxe? Es mobilitzen les coses del

xiringuito a una tenda propera deshabitada que ens apropiem. Les nostres estan pràcticament seques excepte la del Mike. Per postres, el Joan, amb bronquitis; el Monroy, amb un turmell inflat que li sembla que aguantarà el "tute" de la travessa, i el Mike, mig enfibrat per la ferida del genoll. Sopem humits i encongits dins la tenda. A prop del campament, una cascada provisional que ha aparegut ens adverteix que el rec del costat està a punt de desbordarse i el riu que passa pel càmping no para d'augmentar el seu nivell... ui ui ui... Qui és el que no dormirà acollonidet?

Dia 12 d'agost. Ja no plou.

El Vicenç i la Maria arriben per despertar el personal. El riu baixa amb molta força però, per sort, no s'ha desbordat. El Mike surt a buscar el Don Simon que havia deixat el matí anterior dins del rec perquè s'aguantes ben fresquet... Encara el busca ara. L'espectacle del matí és la intervenció quirúrgica del seu genoll amb el doctor Lara. Autèntic. Menys el pacient, els altres marxem cap a les Gorges de la Kakouette, on hi ha la sorgència de la Pierre. A l'hora de sopar, arriben els nostres companys. L'últim, cosa estranya, és el Xavi Rosell, que ja ha tornat de l'expedició a Bolívia. Tothom té un sentiment com de fer nosa davant del sopar d'una parelleta.



A punt d'entrar al túnel artificial de la Verna. Foto: Salva Martínez



El tercer grup esperant el seu torn. Foto: Jordi Monroy



"El metro". Foto: Jordi Monroy



Parada i foto en un dels molts salts d'aigua. Foto: Jordi Monroy

Caramb, Elio... Com cultivem la dona... "Cena para dos a la luz de las velas"... Floritas... Música ambiental... "Si que tienes que ganar puntos..."

Amb les pluges, és molt pos-



Sorgència de la Piedra. Foto: Vicens Lara

teo entren també a gaudir durant unes hores de les dimensions titàniques de les primeres sales i de les sorpreses que amaguen. Mentrestant, el Mike i el Salva Martínez es dediquen a fotografiar la cavitat, i com que són uns professionals..., què col..., a pois, home..., sense trípode! Encara que, després, el Mike volgués estrangular a certa persona perquè se l'havia emportat.

Els tres expedicionaris arriben amb bones notícies: no està sifonat! Així que comencen els preparatius per a la travessa de demà amb molta il·lusió. En el sopar d'avui, s'estableixen dife-

sible que el Túnel del Vent de la travessa estigui sifonat. Perquè no hi hagi sorpreses, algú hauria d'anar a comprovar-ho. Qui s'ofereix com a voluntari per fer més de 7 hores extres sota terra?

Dia 13 d'agost. Els voluntaris són el Xavi Rosell, el Toni Muela i el Manel de Sabadell. Els tres, entren fletxats pel túnel artificial de la Verna vers el Túnel del Vent. El Joan, la Yolanda, l'Àgueda, la M. José, el Monroy i el Galisteo entren també a gaudir durant unes hores de les dimensions titàniques de les primeres sales i de les sorpreses que amaguen. Mentrestant, el Mike i el Salva Martínez es dediquen a fotografiar la cavitat, i com que són uns professionals..., què col..., a pois, home..., sense trípode! Encara que, després, el Mike volgués estrangular a certa persona perquè se l'havia emportat.

rents categories socials: els de classe mitja-alta, que mengen amb taula i cadira, i els de baixa, que ho fan al terra. Això sí, els rics comparteixen el vi amb els pobres.

El Gran Dia. Sobre les onze, entrem el segon grup al primer pou de la Tête Sauvage, després d'una aproximació d'una hora no gens feixuga. Els seus components: el Salva Belchi, l'Elio, el Monroy i el Galisteo. Els primers pous estan instal·lats amb pèrtigues metàl·liques, tota una curiositat. No triguem gaire a atrapar el primer grup, format per quatre companys de Barcelona, i encara menys que ens enxampi el tercer grup, el Xavi Rosell i els tres companys de Sabadell. La distribució dels grups no ha estat l'adequada.

Mentrestant, els companys que romanen al càmping decideixen anar a fer un volt per les gorges de la Kakouette, i no n'hi ha prou a veure-la que decideixen explorar la gruta final amb llanternetes i pantalons... És que a la que veieu un forat..., allí us heu de posar...

Després d'unes hores d'em-bussament, arribem al final dels més de 300 metres de pous de la Tête Sauvage. Allí ens ho traïem tot, excepte els calçotets, i ens posem el neoprè o mig neoprè i cordura. Comença la primera sucada. El tram fins al Túnel del Vent és llarg i transcorre per



Fent teràpia de grup. Foto: Salva Martínez

un canó, galeries, meandres, gateres, marmites i alguna remuntada incòmoda de les que es maleeixen. És realment impressionant.

Paral·lelament, al càmping, els companys aprofiten per fer teràpia de grup i per posar un vestit nou al qui no hi és. Clar que, de tant en tant, al llarg de la travessa, a algú li van xiulant les orelles... A estones, la M. José es dedica a fer sessions de massatge al personal necessitat. El Joan, amb algú més, fa guàrdia quasi tota la nit a l'espera de veure els seus nens arribats sans i estalvi.

Els espeleòlegs arribem al Túnel del Vent, una galeria inundada de més de 50 metres, i toca remullada general, que es converteix en els "100 metres llisos" amb crits incorporats. A l'altre costat, ens tornem a canviar, ara sí, amb el "gustet" que dona posar-se un mono humitejat i glaçat. S'aprofita per menjar... JA ERA HORA, COI!! La cavitat canvia totalment d'aspecte. Apareixen les sales immenses que són com muntanyes interiors a causa dels caos de blocs existents. Pujar i baixar..., buscar marques. Grimpar i desgrimpar..., buscar fites. La monotonia, al final, s'apodera de nosaltres, i perdem la noció del temps. La fatiga no ens venç..., però tantes hores d'esforç i des-

gast s'evidencien. Tothom avança en silenci i ja tornen a existir els tres grups. De vegades, sembla que ja haguem passat pel mateix lloc. La marxa és contínua i en silenci. Cadascú viu en un món diferent. Caminem l'un darrere l'altre, i el primer s'encarrega de buscar les marques i els altres de seguir-lo, però estem sols en el nostre interior. De vegades, no es pensa en res; en d'altres, et passa tot pel cap... Assumeixes que tu formes part d'aquesta cavitat i que és la teva obligació vagar per ella.

Passada una eternitat, o només uns instants, des que havíem entrat, arribem a una zona que ja es coneix. La sortida és molt a la vora i l'eufòria comença a apoderar-se de nosaltres. Arribem a la Sala La Verna, fem l'última mirada enrere i entrem al túnel artificial. Agafem el trencall de l'esquerra i, al final de tot, es veu una claror. La recta final sembla no acabar-se mai i la llum exterior sembla que s'allunyi, en lloc d'apropar-se. Llum... exterior? És de dia! El cor ens palpita cada vegada més fort. Empenyem la porta metàl·lica i... JJJUUUPPPYYY!!! JA HEM FET LA PIÈRRE!!!

Per la claror i les bromes matinals, calculem que deuen ser quarts de vuit del matí. Hem tri-



Passant un passamà. Foto: Jordi Morvay

gat unes 20 hores. Però el primer grup a sortir ha estat el del Xavi Rosell, amb 16 hores. Realment, els últims són els primers! Respecte el tercer grup, encara tardaran unes quantes hores més a sortir. L'hora de baixada fins als cotxes és la rematada final i es fa eterna. Al càmping, s'hi arriba mig groguí, però amb una immensa alegria per part nostra i també per part de la resta de companys que finalment ens veuen arribar. Hi ha qui s'asseu en una cadira i es queda clapat. Algú altre només fa que endrapar com un mort de gana. Després de la dutxa revitalitzadora, es comença a desmuntar el campament. Ja només queda esperar el tercer grup i tot el retorn fins a casa.

No és d'estranyar que s'hi torni en un futur proper, sobretot perquè al Joan Rodríguez, un dels que ens va engrescar perquè realitzéssim la travessa i un dels que més somniava a fer-la, una bronquitis li jugà una mala passada. No pateixis, doncs, Joan..., que quan puguis i vulguis hi tornarem! Gràcies a tots els companys que han fet possible aquesta sortida.

Xavier Galisteo Escuer



El grup d'espeleòlegs desiegant la topo de la Piedra de San Martín. Foto: Vicent Lara

*Alta
muntanya*

UNA VISITA A UN CIM OBLIDAT: EL MONT ROIG



Panoràmica dels dos cims del Mont Roig separats pel "couloir" de neu, el Pic de l'Estanyet i la Roia de Mollàs. Foto: Josep Blanes.

La veritat és que ja havia desconnectat. Semblava que feia una eternitat que encara estava assegut a la meua oficina de Barcelona i, tot plegat, aquella mateixa tarda, després de tornar a Vilanova, som-hil, dalt del 4x4 del Joan, i junts amb el Toni, seguint un itinerari "sui generis"

-molt utilitzat per la gent del cotarro escalatori. Resulta que quan començo el relat, ens trobàvem asseguts en una taula de la zona de pícnic de Llavorsí, sopant i cruspint-nos una cassola d'estofat que l'intendent de l'equip, el Joan, havia cuinat a casa seva.

tíriem per la bifurcació de la dreta, per la L-504, havent deixat a l'esquerra la que segueix direcció a Esterri d'Àneu, mentre ara anàvem cap a la vall de Cardós. Més amunt de Tírvia, també a la dreta, surt la L-510 que fa cap a Àreu i la vall Ferrera. Però avui no toca passar



Orientant-nos de cara al Mont Roig. Foto: J. Blanes

Haviem fet cap al congost de Terradets, on ens havíem aturat a beure aigua de la psicodèlica font d'acer inoxidable dels tres brocs, alhora que contemplàvem l'espectacular tàpia que teníem al davant, ocasió que els meus companys aprofitaren per explicar-me alguna de les memorables batalletes hagudes a l'indret. Però, carretera i manta, cap a Tremp i la Pobla de Segur i, sense pensar-s'ho massa, cap a Sort, Rialp i, a continuació, la parada "tècnica" per sopar a Llavorsí i, si no fos perquè era fosc i negre, i estava quasi tot tancat, hauríem omplert el dipòsit de gas-oil, però refiarem de trobar obert més amunt. Sor-



El Joan i el Toni a l'estany de Mollàs. Foto: Blanes



La carena del Mont Roig coberta de boira. Foto: Josep Blanes

per aquí, perquè si volem anar al Mont Roig hem de seguir per la Ribera de Cardós, Ainet de Cardós, Lladorre i, encara que una mica tard, ens aturem a Tavascan, gairebé desert, tot i que encara trobem un parell d'establiments amb el llum obert. Prenem cafè, però de gas-oil ni parlar-ne i de tabac, tampoc i els meus companys ja han esgotat el darrer cigarret. Mentre no els entri el "mono"...

Seguim amunt per una carretera que, més enllà de Graus, vora el càmping, es converteix en pista de terra. Ben aviat comença a fer-se recargolada, pujadora i boteruda, i el tot-terreny del Joan ens ho recorda contínuament amb enèrgiques sacsejades. Després de l'enèsim retomb, allò s'acaba i arribem a la Pleta Palomera. Frontals, sacs de dormir, plàstics i anem a la recerca d'un lloc adequat per fer bivac. El terreny fa pendent, però sota un arbre estarem prou bé... Fa vent i, de seguida, un fred que pela; sort que ens consolem pensant que a Vilanova, i a aquella hora, la gent estarà suant i apaivagant la calor amb begudes fresques, mentre nosaltres busquem l'escalforeta del sac.

L'endemà, amb la primera llum, descobrim que el soroll de l'aigua que teníem a sota és el riu del Port que, seguint avall, es convertirà en el riu de Ta-

tendent s'ha encaparrat a fer-nos menjar: «Heu d'agafar energia per anar a caminar!», ens recorda el Joan. Com que a la propera nit pensem parar tenda o fer bivac, sortim amb les motxilles carregades. Les arrossegarem durant tot el dia.

I comencem a pujar. Les parts altes de les carenes i els cims estan embolcallats de boires, però pensem que això és propi de la primera hora del matí i que, quan surti el sol, s'esvairan de seguida. Sí nano, sí! No serà res, això! La cosa no s'aclareix i, a més, al cap de mitja hora de pujar, quan trobem un llac que no tocava, algú pregunta: «Voleu dir que anem bé? Ràpids, consultem el nostre servei cartogràfic. Nois, que l'hem cagat! O sigui, que ens toca flanquejar i canviar radicalment de direcció, apuntant lluny, cap on creiem que serà més fàcil assolir la carena: la collada de la Roia de Mollàs. Però el temps no s'aclareix del tot, i el Mont Roig només el veiem amb el barret posat, i després d'enrefilar-nos per uns canals herboses i algunes llenques de roca per on ens toca grimpar. I el cas és que, a mesura que el dia avança, a la banda de la vall de Cardós llueix el sol, mentre que per damunt nostre la boira persisteix, i del Mont Roig només s'entreveu la blancor de la neu del "couloir" que parteix de l'enforcadura que separa els dos cims, ara

vascan, el qual, quan s'ajunta amb el de Lladorre, constitueix la Noguera de Cardós. Ens espolem la mandra, pleguem els sacs i ens empassem sense ganes unes farinetes calentes que l'in-

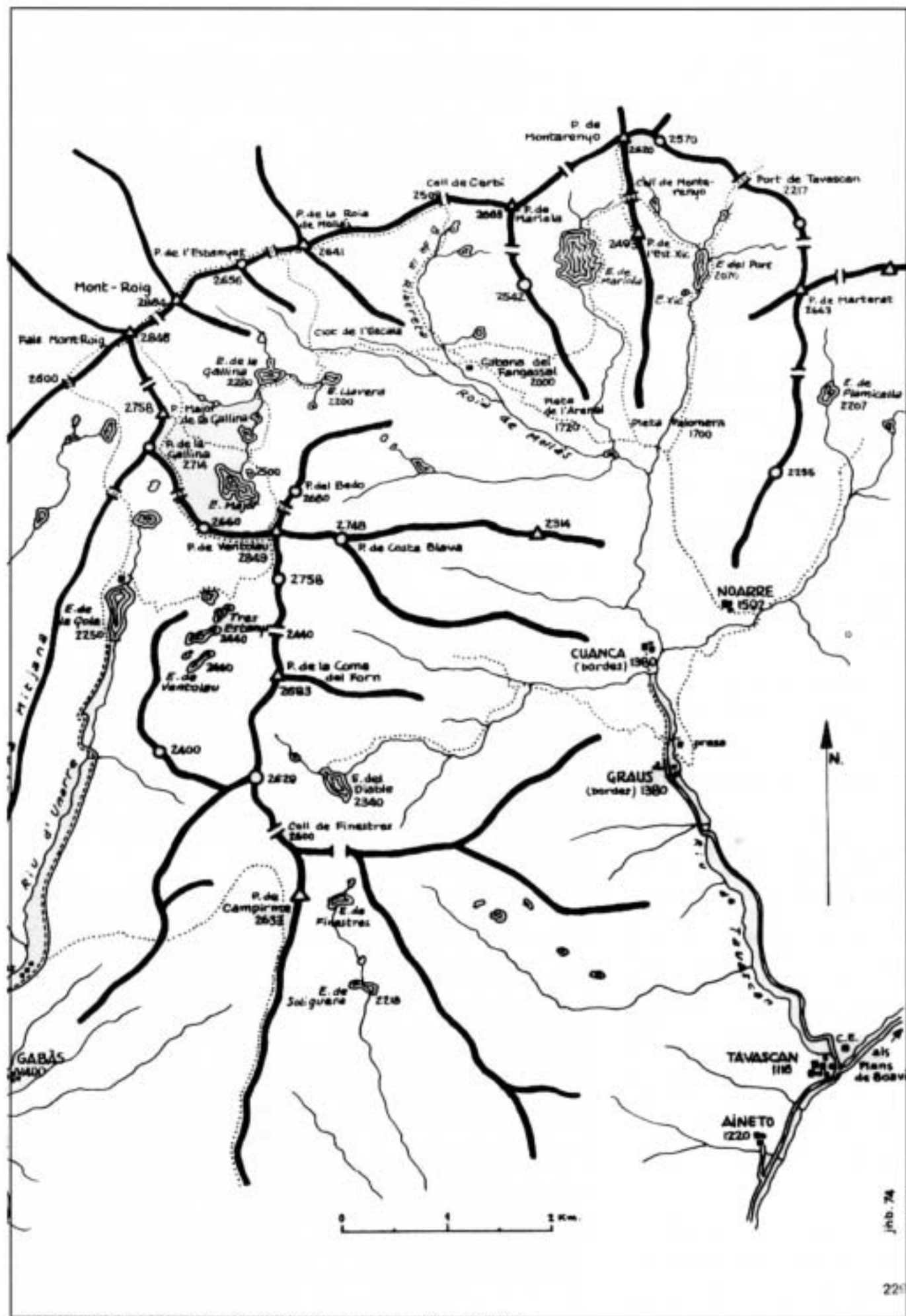
visibles.

Després de saludar un ramat de cavalls, ens aturem a esmorzar. Fins i tot ens entretenim a retratar algunes flors. De seguida ens adonem que hem de guanyar alçada i assolir la carena, i no queda més remei que enfilar-nos per una canal que sembla fàcil, i després una altra, i una altra més. Hem deixat enrere l'estany de la Ribereta de Dalt i continuem força estona flanquejant. El temps cada vegada s'embolica més i no ens deixa veure on anem. Finalment, arribem a la carena, a un collet que deduïm que és el de Roia de Mollàs, o sigui que a la dreta s'eleva el pic del mateix nom, i a l'esquerra, enmig de la carena, trobem el pic de l'Estanyet - que no veiem -, però seguim amunt. Estem a 2.641 metres i, ni que sigui palplant les roques, conquerirem l'objectiu, encara que estiguem decebuts per la nul·la visibilitat.

L'aresta rocallosa ens porta a passar pel pic de l'Estanyet (2.659 m.), només marcat amb una petita fita i, per si de cas, en un moment que s'aclareix una mica la boira, ens fem una foto als tres protagonistes de l'aven-



El Pitu pujant per la carena. Foto: Joan Toledano





El Toni dalt la cresta. Foto: Josep Blanes

tura. I cap amunt s'ha dit! A un costat, encara trobem alguna congesta de neu. Jo ja fa estona que faig figa i, en canvi, els meus companys encara estan fresquets, però no hi ha més remei que espavilar-se, ja que la grimpada és guapa i m'ho passo bé. Tot i amb això, potser per l'efecte de la boira i pel fet que no divisem el pati que tenim a cada banda, la cresta es fa llarga i sembla no acabar-se mai, fins que, de cop i volta, una alta i ben construïda fita de pedres ens assenyalava que hem arribat als 2.864 metres del cim del Mont Roig. La veritat és que aquesta vegada no paga la pena l'esforç realitzat, per no veure absolutament res. Si el dia hagués estat clar, hauríem divisat cims com el Certescan o la Pica d'Estats. Al costat oposat, tenim el massís de Beret i la Baqueira, separats de nosaltres per la vall que baixa des de Montgarri i que acompanya la Noguera Pallaresa cap a la vall d'Àneu.

Mentre descansem una estona, el túnel del temps em torna a l'any 1974, com a participant en el XVI Ral·li d'Alta Muntanya, que organitzava el CEC, en el qual, quatre equips de la Talaia assolíem aquest cim després d'una nit de tempesta que

deixà els relleixos de les roques blancs, amb una gruixuda capa de calamarsa. L'haviem d'anar netejant durant la grimpada si no volíem rrelliscar. A més, aquell any, una insòlita quantitat de neu guarnia totes les muntanyes; fins i tot, els estanys de la Gallina i de Mariola tenien la seva superfície quasi coberta de glaç, situació que no es pot ni comparar amb la d'enguany, que amb prou feines es divisa alguna petita taca blanca.

La imperiosa necessitat de deixar constància fotogràfica que testimoni l'estada al cim em sostreu de les meves cabòries i, tot seguit, fico la màquina amb el temporitzador i vaig ràpid a reunir-me amb els companys: «Rieu..., digueu trenta-tres! clic! ...ja està...». I tornem-hi, ara, amb una altra i guapa desgrimpada fins al final de la bretxa que separa les dues testes del Mont Roig, per tal de salvar aquella enforcadura i continuar grimpant per l'altre costat per enfilarnos a la cresta que ens porta fins a l'altre cim, també anomenat el fals Mont Roig, de 2.846 m. De mica en mica, la carena es va eixamplant i ben aviat esdevé plana. Com que el temps continua sense deixar-nos veure res, desistim dels propòsits inicials de fer bivac o parar tenda, alhora que declinem assolir algun cim més, com podia ser el proper Pic Major de la Gallina o,

fins i tot, el previst per a l'endemà: el Ventolau. Prenem la sàvia decisió d'anar a dormir al refugi federatiu perquè ja fa hores que tombem per la muntanya i sempre és millor clapar en una confortable llitera. Una inacabable davallada entremig de llacs i travessant alguna congesta ens porta a vorejar l'estany Inferior de la Gallina i, amb una darrera dificultat a l'hora de creuar com podem el riu de desguàs del llac, prenem possessió del magnífic i confortable refugi, que en aquells moments trobem completament buit.

Tot plegat es mereix un bon dinar-berenar-sopar. De nou, la intendència funciona com cal. El refugi, correctament conservat i net, ens permet cuinar un àpat considerable, encara que ben aviat hem de cedir la taula a una altra colla que ve a sojornar i també porta gana. Un tomb per l'exterior del refugi i cap dintre a ocupar les lliteres que ens hem repartit. Sobra lloc. Després de prometre'ns no roncar, ens posem dins els sacs, i els meus companys no s'obliden pas de preguntar si algú du tabac, per fer el cigarret d'abans d'anar a dormir. No hi ha sort. No en porta ningú. Una mica més, els agafa el "mono".

El sol que entra directe pels vidres de la porta i algunes paraules a mitja veu ens desper-



El Toni, el Pitu i el Joan dalt del cim del Mont Roig, a 2.864 m. Foto: Josep Blanes



Balcant del Mont Roig cap als estanys petits de la Gallina. Foto: Josep Blanes

ten. Després de girar-nos un parell de vegades, no tenim més remei que llevar-nos. Quan sortim a l'exterior i veiem aquell sol espantat i el cel sense ni un núvol, agafem un empenyament considerable, perquè pensem que el dia anterior no vam veure pràcticament res. Però aquest sentiment s'esvaeix ben aviat, ja que d'aquí a poca estona ens toca tirar avall. Però ens sap greu no haver pogut contemplar la panoràmica des de dalt de tot, i segur que aquest matí seria perfectament diàfana.

Almenys, una petita i senzilla descoberta em compensa una mica el sentiment de frustració. Quan ens anem a rentar la cara, just sota el refugi, al riuat de desguàs del llac, m'aboco l'aigua i al seu interior veig una animalet de quatre potes i cua, transparent, comparable a una salamandra, però d'aspecte gelatinós, amb un lleuger color ter-

ros i amb una ratlla groga al llom, gairebé daurada. Jo el desconec totalment, perquè mai havia tingut la sort de trobar-ne cap. Resulta que és un amfibi de la família del salamàndrids, conegut pel nom de Tritó Pirinenc (*Euproctus asper*). Es considera endèmic de la zona pirinenca i prepirinenca. Per sort, l'altra colla que hi ha al refugi és un equip de biòlegs que està fent uns treballs de recerca per aquesta zona, i de seguida m'ho aclareixen.

Després d'esmorzar, tornem a carregar les motxilles i, sense perdre les fites, seguim l'itinerari de davallada fins al costat del riuat de Roia de Mollàs. Davant nostre, s'obre la bonica vall de Tavascan, mentre, irònicament, mirant enrere, se'ns apareix la perfecta silueta del Mont Roig amb la seva bretxa i un

recte "couloir" blanc de neu, tot retallat en un cel blavísim. Però encara davallem una bona estona per aquells fondals, fins que

desembocquem en una corba de la pista que arriba a la Pie-

ta Palomera, on tenim els vehicles. Algunes paraules gruixuda, adequada per a l'ocasió, acompanya a la decisió que no hi ha més remei que tirar pista amunt. Jo em quedo a guardar les motxilles, i els altres, després d'una bona estona de travessada, baixen amb el vehicle. D'aquí, anem directes a comprar tabac... i també gas-oil... i una birra per refrescar-nos. Tot seguit, comencem a fer quilòmetres pel mateix lloc per on havíem vingut. Ens aturem a dinar abans d'entrar a Terradets, just a la vella estació de tren de Sellés-Llimiana, per endrapar les restes de la nostra intendència. Més tard, tornem a aturar-nos a Ter-



El Joan i el Toni al refugi de l'estany interior de la Gallina. Foto: Josep Blanes

radets a omplir les cantimplorres a la inoxidable font dels tres brocs i, de pas, saludar el mateix venedor de pots de conserves casolanes i mel que cada cap de setmana té la botiga parada en aquell indret.

Poques hores més tard entrem a Vilanova, rememorant aquesta sortida, que cal considerar molt positiva, tot i la contrarietat de la boira. Aquesta excursió tingué lloc els dies 7, 8 i 9 de juliol del 2000. Hi participarem el Joan Toledano, el Toni Castelló i qui signa aquest escrit.

Josep Blanes



Bonica cascada abans d'arribar a l'estany interior de la Gallina. Foto: J. Blanes

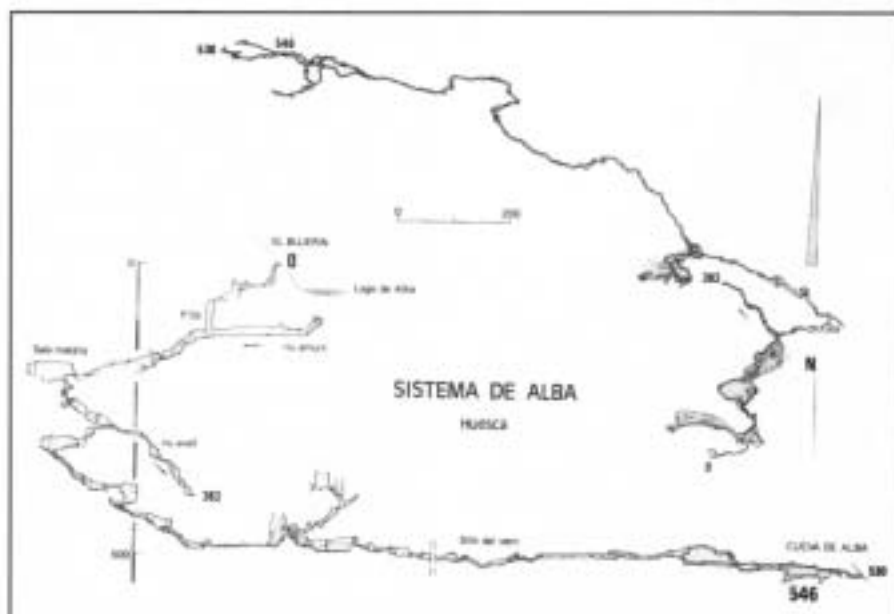
EL BUJERÍN D'ALBA

El divendres 21 de juliol, després d'una parada tècnica per omplir una mica l'estómac en un restaurant, a la sortida de Lleida (l'espèleo ja no és el que era), arribem ben de nit als Banyes de Benasc. Un cop arribats, tornem a baixar fins al riu Éssera a la recerca d'un lloc millor per dormir. Però, ves quina cosa, que acabem tots sis dormint sobre pedres de les que es claven i al costat del riu, per tenir-lo a cau d'orella i poder descansar "d'allò més bé".

Quan clareja, pugem un altre cop als Banyes i, després d'esmorzar a les taules de pícnic, embrenem els més de 500 metres de desnivell. De seguida, ens adonem que no portem la topografia de la cavitat, i l'Elio, amb una correguda, se'n torna als cotxes a buscar-la. L'aproximació és molt forta, més per al qui va amb botes d'aigua, i en algun tram s'ha de grimpar i tot. Com sempre... a més de fer espèleo, acabem per fer de muntanyistes, però carregats com



Llac d'Alba. Foto: Toni Muela



a burros. Tanmateix, el paisatge és molt impactant i, quan més ho necessites, et deixa sense alè. La il·lusió que es porta tot pujant és per tal de poder fer la travessa, però en arribar als llacs d'Alba, el que veuen els ulls ja compensa tot l'esforç realitzat. Bé, però on para la boca d'entrada? De sobte, observem el Salva Belchi uns 30 metres per sobre del llac. Omplim les cantimplores amb aigua del llac i enfilem pendent amunt. Ostres! Els teletubbies! El Salva porta el mono interior de color lila; el Galisteo, groc; el Toni, verd, i el Joan, l'Eulogi i l'Elio, vermell. El Bujerín d'Alba és una integral de més de 500 metres de desnivell i molt atlètica. Només a l'entrada, ja t'has d'arrossegar. Fa una estona, el Salva ha vist com una mar-

mota es ficava en el forat, i l'Elio, com que entra el primer, està pendent de no trobar-se cara a cara amb el rosegador. O la marmota ha caigut pou avall o ha desaparegut. Una petita xemeneia comunica amb l'exterior, de ben segur és per on ha sortit l'animal sense assabentar-nos-en. I comença la travessa! El que més sorprèn de la cavitat és la gran varietat de materials carstificables i de paisatges interiors; això sí, amb molt poca formació. Et trobes des de zones de guix a les calcàries habituals, passant pel granit (una roca difícilment carstificable), marbre blanc, marbre negre i cristalls de calcita i de quars. En els primers pous no paren de sentir-se els nostres crits de diversió; en els següents, les cordes ja



Instal·lant un pou. Foto: Toni Muela

estan brutes i els ràpels ja no són el mateix. Les Porquerisses, un meandre on el guix es barreja amb l'aigua, és el tram que més angúnia ens feia, però resulta no ser tan greu, encara que l'Eulogi és l'únic que aconsegueix passar net. De sobte, un ensurt: a la Sala Maldita l'Eulogi cau de cara al terra i pensa: "Portem quatre hores, ens en queden més de cinc per acabar i, si m'he



L'Elio treu el cap. Foto: Toni Muela

fet realment mal, serà una p... per als companys". Afortunadament, tot queda en uns quants cops.

És una travessa força "curradeta" i sorprenent. Tant baixes pous, com transcorres per meandres i galeries que desemboquen a sales o a més pous, meandres estrets on s'hi enganxa el mono i la feina és progressar amb el *petate*, sales que per sortir-ne has de passar passos estrets, gatejant on t'has d'arrossegar, un tub de pressió perfecta de marbre blanc amb beta negra i, de sobte, canviant al marbre negre amb beta blanca. I la Sala Eleonor, una gran sala de marbre on hi ha una cascada que tu no pots veure, simplement la sents i te la vas trobant polvoritzada a la cara a mesura que remuntes la sala.

Baixes un ressalt, et gires, avances uns metres i... una claror blava! Aquí ja només se senten crits d'alegria. Arribar a la sortida és el més agraït que existeix, i encara més si hi ha llum de dia. Després de la foto de rigor a la Cova d'Alba, només queda el tradicional número de baixada. Uns païos baixant pel bosc amb botes d'aigua, arnes i altres aparells, casc i carburador,



Ja som fora! Foto: Toni Muela

un mono d'allò més brut i amb *petate* a l'esquena.

La nit, la passem al Plan de Senarta. Sopem i a dormir ben planets. Quan el son és més profund, unes llums d'allò més intenses ens desperten de la pitjor manera que es pot fer. Però qui coi...!!! El seu nom és Rius, Jordi Rius, i les llums, els fars de la seva Mitsubishi... qui havia de ser, sinó. Ve acompanyat amb la Yolanda; demà esperen fer un barranc. A la matinada, comencen a caure gotes i, finalment, entrem als cotxes. Quina nit, tu. Moltes ganes de fer barrancs no hi ha, però després de parlar-ho, l'Elio i el Toni els acompanyaran al barranc de l'Infern. Les cares de la gent només fan que reclamar son i descans. Així que, uns quants cafès per als conductors i cap a casa que hi falta gent!

Eulogi López i Xavi Galisteo

Dades tècniques:
Desnivell: -546 m
Desenvolupament: 4.914 m

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

Xurreria
Trifón ★
VILANOVA I LA GELTRU

ESCAPADA ALS ALPS ITALIANS

5 DIES DI TUTTI COLORI

Estem a dimarts, dia 29 d'agost. Els preparatius ja estan fets i només queda esperar que passi la guàrdia i puguem començar el llarg i fatigós viatge que ens portarà fins a la vall d'Aosta, concretament al poble de Pont.

21:00. Comença el viatge; agafem la carretera que ens enllaça amb l'autopista, on preparem els feixos de bitllets que, modestament, van desapareixent a mesura que anem passant pels peatges. Anem circulant i ja a l'alçada de França ens trobem davant d'un espectacle de llums i serps elèctriques que envaeixen el cel d'una manera esfereïdora, i uns quilòmetres més endavant es complementa amb una forta tromba d'aigua que ens deixarà quasi a l'entrada d'Itàlia. Un cop a Itàlia, el cel amenaça a caure un altre cop. Seguim conduint i, al cap de poques hores, finalment arribem a Aosta. Un cop allí, ens dirigirem cap a Villeneuve, on



Pujant per la glacera del Gran Paradiso. Foto: Rius

agafarem el trencant que ens portarà fins a Pont. Un cop allà, ens dirigim al pàrquing (1.960 m) per deixar el cotxe i agafar el camí que ens portarà cap al nostre primer objectiu: el Gran Paradiso, de 4.061 m. Mirem els rellotges i desvetllem l'hora: les 10 del matí; hem estat 13 hores conduint. Sortim del cotxe i mirem el cel: tot és d'un color gris, i acte seguit comença a caure una fina cortina d'aigua i tornem cap al cotxe per discutir la jugada i aprofitar per fer una petita becaïnet. Una hora més tard, decidim muntar els armaris i començar a pujar cap al refugi Vittorio Emanuele II, situat a 2.732 m. Després d'una gran suada, divisem l'edifici de mitja bota i de tres plantes que serà temporalment la nostra llar. Només entrar veiem que som quatre gats, i la majoria, francesos (cosa curiosa). Ens acostem a la recepció i demanem allotjament per a una nit, ja que la nostra intenció és atacar el dia següent per marxar el mateix dia cap a les

Dolomites; així doncs, sopem i ens posem al sobre amb el despertador a les 5 del matí. (Zzzz). Són les 5 i plou a bots i barrals, així que seguim dormint fins a 2/4 de 9. El dia continua emmerdat, però decidim intentar-ho, així és que esmorzem una barreta energètica i cap amunt pel camí que no era. Un cop al principi de la glacera, que no tocava, ens adonem de la nostra subtil cagada i optem per seguir caminant glacera amunt per arribar al "col di Moncorvè", a 3.347 m, i intentar el cim de la Tresenta, de 3.609 m. Un cop al coll, fem una parada per menjar alguna cosa i intentar veure entre la boira el pati de l'altre costat, quan, de cop, quedem immersos per una



Jordi i Josep Maria al coll. Foto: Jordi Rius



Començament de la cresta. Foto: Jordi Rius



Ambient al refugi Emmanuelle. Foto: Jordi Rius

forta nevada que ens obliga a baixar cagant llets cap al refugi, coberts per una blanca flassada de neu.

De nou al refugi, passem la tarda jugant al pòquer i explicant batalletes amb els companys Juanma i José María fins a l'hora de sopar. L'afluència de gent que arriba cada cop és més notable, ja que el refugi cada cop està més ple i això ens fa pensar que demà farà bon temps. Un cop so-



Tram més difícil de la cresta. Foto: Jordi Rius

pats, posem els despertadors a les 5 del matí i a dormir-la.

Quan són les 5, la gent ja fa estona que deambulen pels passadissos i nosaltres ens aixequem i tornem a preparar les motxilles de nou. Són les 6 i som la penúltima cordada que surt del refugi. Comencem a tirar, aquest cop pel bon camí. Arribem al peu de la glacera i ja hem avançat a dues cordades. Ens col·loquem els grampons i ens encordem. Comencem a caminar per la glacera amb peus de plom, ja que a cada passa que donem escoltem soroll de buit sota els peus. L'ascensió no té cap mena de dificultat, i l'alçada no es fa notar.

Estem a 4.000 m i tot va igual: el paisatge és fantàstic i el dia immillorable, és un dia clar i net sense cap núvol a la vista. Seguim pujant i arribem al punt clau de l'ascensió: és la cresta de 3r grau que hi ha abans del cim. Un cop superat aquest tros, som la segona cordada a arribar al cim (2/4 d'11 del matí), on hi ha plantada una verge. La vista és espectacular i s'apre-

cien tots els Alps, des dels Écrins, que estan a la quinta forca, fins a la piràmide de l'Eiger, passant pel Cervino, el Mont Blanc, el Monte Rosa, etc. Un cop tenim la feina feta, baixem cap al refugi on paguem les 30.000 lires pertinents per l'estada i baixem cap al cotxe, on ens esperen quilos i quilos de suculent menjar.

Quan arribem al cotxe, descartem la idea que teníem d'anar a les Dolomites a trepar i triem l'opció d'intentar el Cervino, si podem, per la banda italiana. L'opció va ser des-



Cim del Gran Paradiso. Foto: Jordi Rius



El refugi vist des de la morena. Foto: Jordi Rius

cartada quan ens van avisar de l'arriscat que era a causa de la gran quantitat de neu que hi havia aquest any. Així doncs, després de passar la nit a Cervinia i fer alguna fotografia a la cara mig emboirada del Cervino, només ens quedava l'opció de fer el "guiri" per les costes italianes, tot aprofitant el viatge de tornada.

Jordi Rius

Notícies i comentaris

MORT D'UN CONEGUT ESCALADOR BASC

L'agost passat, vàrem tenir la malaurada notícia de la mort d'un dels més coneguts alpinistes de tot l'Estat espanyol. Es tracta del basc Félix Iñurrategui, que va morir cinc hores després de conquerir el seu darrer vuitmil, el Gascherbrum II, de 8.035 m. En plena baixada cap al Camp I, el seu germà Albert va presenciar com es despenjava quan li va cedir un ràpel i com, davant seu, queia al buit sense poder fer res per a salvar-lo. Aquests dos inseparables germans alpinistes, naturals del poble d'Aretxabaleta, havien adquirit certa notorietat per haver assolit junts dotze dels catorze vuitmils existents al planeta. L'any 1992 foren la parella més jove que assolí l'Everest sense oxigen. El Félix tenia, llavors, 25 anys i l'Albert, 23. Descansi en la pau de la muntanya, aquest malaguanyat alpinista basc.

L'ONU PROCLAMA L'ANY 2002 «ANY INTERNACIONAL DE LES MUNTANYES»

L'Assemblea General de les Nacions Unides, en la 55a sessió, del dia 10 de novembre de 1998, proclamaren l'any 2002 com "L'any Internacional de les Muntanyes" i aprovaren:

- Convidar al Departament d'Agricultura i Alimentació de les Nacions unides a liderar aquest any internacional en col·laboració amb governs, organitzacions educatives, científiques i culturals i

altres organitzacions rellevants de les Nacions Unides.

- Convidar als Governos, a les organitzacions nacionals i internacionals, a les ONG i al sector privat, a contribuir voluntàriament i a trobar altres formes de recolzament a "l'Any Internacional de les Muntanyes".

- Animar a tots els Governos, al Sistema de les Nacions Unides i a tots els actors, a aprofitar "l'Any Internacional de les Muntanyes" per augmentar la consciència de la importància del desenvolupament sostenible de les muntanyes.

L'Assemblea General adoptà la resolució amb el consens de 130 països. Veurem si d'aquí a un parell d'anys, algú se'n recorda, de fer alguna cosa en aquest sentit.

UN ESLOVÈ BAIXA DES DE DALT DE L'EVEREST AMB ESQUÍS

Si és normal tenir notícia d'expedicions d'alpinistes que es preparen per pujar al cim més alt de la Terra, el Qomolangma (més conegut com Everest), ara ens ha arribat una informació desconcertant. Un eslovè ha decidit baixar la muntanya... amb esquís.

Davo Kornikar va trigar cinc hores per recórrer els quatre quilòmetres de baixada, sense parar. I per compartir el seu descens, es va crear una web especial, des d'on s'ha pogut seguir l'esdeveniment en directe. Ara mateix, s'hi poden trobar un bon gra-

pat de fotografies i vídeos.

Kornikar, de 38 anys i instructor d'esquí, ja havia intentat aquesta proesa el 1996, però va fracassar en l'intent i, a més, va perdre dos dits per congelació. Entre els cims que ha baixat amb esquís, també hi ha el Mont Blanc i l'Annapurna.

AVÍS DE L'ESTAT ACTUAL DEL REFUGI BESIBERRI

A tots els que tinguin intenció d'anar cap als Besiberri i pensin utilitzar el refugi-bivac, situat a la bretxa Peyta, entre la regió d'Estany de Mar-Restanca i, a l'altre costat, la vall del riu Malo o vall de Caldes, cal comunicar-los que, des del Comitè de Refugis de la FEEC, ens fan saber que mentre no estigui reparat es considera fora d'ús.

CAMINADA POPULAR REIVINDICATIVA I DE PROTESTA A LA VALL D'ÀRREU

Com ja sabeu, en passades edicions d'aquesta Revista ens hem fet ressò de l'agressió que s'està a punt de realitzar a la Vall d'Àrreu per ampliar i enllaçar amb les pistes de Baqueira-Beret, amb una operació especulativa d'alta envergadura. Doncs bé, la Talaia també s'ha adherit a la plataforma reivindicativa, on figuren més de 40 entitats de tot Catalunya, entre ecologistes i excursionistes; si més no, la pròpia FEEC també s'ha adherit conscient dels disbarats que estan a punt de realitzar.

Notícies i comentaris

El dia 21 d'octubre, la Plataforma ha organitzat la Caminada Popular per defensar el desenvolupament sostenible de la zona d'Àreu. La caminada, com a manifestació pacífica, recorrerà en dues rutes la vall d'Àreu. La trobada dels diferents grups serà a l'ermita romànica de la Mare de Déu de les Neus, prop del poble de Borén i del mateix Àreu. Esperem que la neu i el mal temps no espatllin aquesta manifestació.

AGRESSIONS PREVISTES AL PATRIMONI NATURAL A LES COMARQUES MERIDIONALS

Ens comuniquen des del GEPEC (Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes del Camp) -un dels grups participants en el nostre debat sobre els parcs eòlics- la seva preocupació perquè, mentre encara no s'ha consensuat el mapa d'implantació de les centrals eòliques a Catalunya, continuen sortint a informació pública projectes preocupants que provoquen agressions al patrimoni natural de les comarques meridionals.

L'anunci de construcció d'un parc eòlic (2 aerogeneradors de 1.300 kw cadascun, que podria ser una primera fase d'un gran projecte) al Mas de la Potra, entre els termes municipals de Duesaigües (Baix Camp) i Pradell de la Teixeta (Priorat), i un altre de 40 aerogeneradors al coll del Junc, al terme municipal de Tivenys (Baix Camp / Serra de Cardó) així ho confirma.

La central eòlica del Mas de la Potra s'ubica en un paratge considerat com a corredor biològic natural entre les serres de l'interior (Priorat) i les serres més costaneres, i la seva proximitat a l'Espai d'Interès Natural de la Serra del Pradell i el bosc de Puigcerver, el fan incompatible. La del Coll del Junc es vol construir en un dels paratges de major interès biològic i natural de la serra de Cardó, i la seva construcció afectaria greument els hàbitats d'espècies en perill d'extinció, protegides per la legislació.

El GEPEC està demanant responsabilitats al Conseller de Medi Ambient, Felip Puig, tant per les profundes discrepàncies existents amb el mapa d'implantació dels parcs eòlics a Catalunya (sembla que, fins i tot, en oberta contradicció amb els tècnics del Departament de Medi Ambient), com perquè no hi hagi cap proposta ni cap directriu consensuada, mentre proliferen les implantacions com les abans esmentades.

CAIXA DE CATALUNYA COMPRA EL CONGOST DE MONT-REBEI

La Fundació Territori i Paisatge, de Caixa Catalunya, ha iniciat la política d'adquisició de reserves naturals amb la intenció de garantir la conservació dels valors naturals i paisatgístics d'aquestes zones. Una de les compres és la del congost de Mont-rebei, un espai al límit entre Catalunya i Aragó molt visitat pels esca-

ladors. "No es limitarà la zona d'escalada", avança el cap de gestió de Territori i Paisatge, Miquel Rafa, també president de la Comissió de Muntanya de la UIAA: "S'instal·laran plafons informatius perquè es respecti l'època de cria de les aus que estiguin nidificant en algunes vies".

A més d'aquesta zona de 640 hectàrees, la Fundació ha comprat també 88 hectàrees de boscos mediterranis i penya-segats de Farena, a la Serra de Prades, i espais fluvials del Segre -Cerdanya i plana del Segrià- i del riu Fluvià -Aiguamolls de l'Empordà- on es conserven boscos de ribera. Esperem que per passar per aquests llocs no trobem cap peatge. De moment, la iniciativa sembla del tot lloable.

L'ANELLA VERDA BARCELONINA

La Diputació de Barcelona, a través de la seva Àrea d'Espais Naturals, està promovent una proposta d'actuació per tal de connectar els diversos espais naturals existents dins el seu àmbit d'actuació. D'aquesta manera, s'intentarà tancar aquesta Anella Verda, des de la part més alta, amb el Parc Comarcal de Montesquiu, l'Espai Natural Guàrdies-Savassona, els parcs naturals del Montseny i del Montnegre-Corredor i, ja damunt la conurbació barcelonina, els parcs de la Serralada Litoral i de la Serralada de Marina, el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, el

Notícies i comentaris



Foto aèria de la regió d'Agulles, a la part més occidental de Montserrat.

Parc de Collserola, el Parc Agrari del Baix Llobregat, el Parc Natural del Garraf, el Parc Comarcal d'Olèrdola i el Parc del Foix.

Tot i que alguns d'aquests espais estan molt degradats, s'intentarà recuperar-los i, de moment, es mirarà de frenar l'especulació i la urbanització descon-

trolada. Després, s'hauran d'estudiar i preveure els connectors o corredors verds que puguin unir aquesta anella. De moment, ja estan previstos el connector Montseny-Montnegre, el de Sant Llorenç-Montseny, el del sud de l'Anoia, el de Rubí i el de la Conca del Foix.

Els excursionistes espereu pacientment poder anar algun dia del Parc del Foix fins a les Guàrdies seguint camins per paratges naturals.

CAMINS MALMESOS A MONTSERRAT

A la web de la FEEC, s'informa que a Montserrat encara hi ha molts camins i canals, que són utilitzats pels excursionistes, tallats, amb esllavissades o impracticables a causa dels intensos aiguats que van caure el passat mes de juliol. Pel que sembla, la majoria dels camins afectats encara no han estat reparats.

Tenim notícia que el camí de la canal de Sant Jeroni està completament obstruït per grans blocs que dificulten i impedeixen el pas; a la canal de la Llum, hi ha el camí tallat en diversos punts, amb la canal nua de terra; el camí de sota dels Ecos està tallat en diversos punts i la canal del Joc de l'Oca ha quedat impracticable.

Molts trams dels itineraris de GR també van resultar malmesos. El GR 172 (Can Massana - Santa Cecília - Monestir - Collbató), sobretot entre el coll de Guiró i Santa Cecília, va quedar molt deteriorat a causa de les torrencials que van baixar per totes les canals de la part nord de la muntanya. Altres indrets malmesos afecten el GR 4 des de Collbató fins a Santa Cecília.

Les obres de restauració, que duen a terme els responsables del Parc de Montserrat/Patronat de la Muntanya des del mes de setembre, ja estaven en curs en el tram que va del Monestir al pla de Trinitats.

Sembla que, d'una manera o altra, han resultat afectats en diversos trams el GR 5, el GR 5-2, el GR 6-1 i el GR 6. Cal que abans d'intentar seguir algun d'aquests senders o canals us n'informeu per Internet a la pàgina web de la FEEC: <http://www.feec.es> o al telèfon 93 412 07 77.



Vista aèria de la regió de Tebes.

El plaer de comprar

Botiga a Vilanova

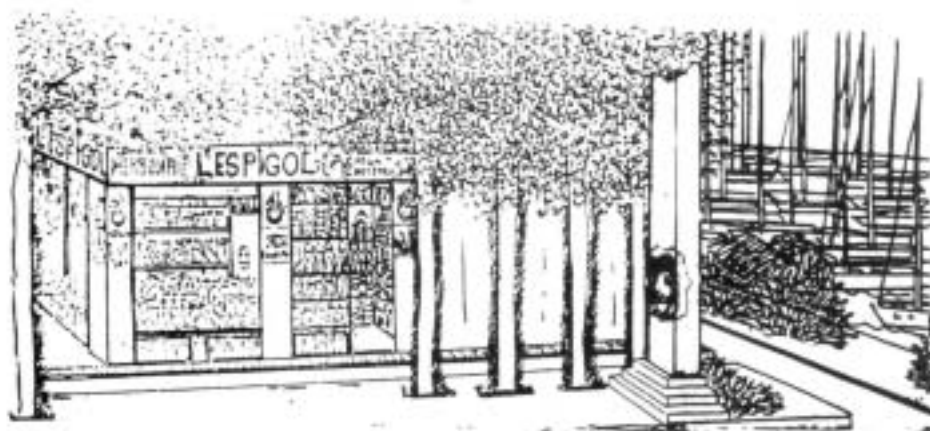
c/ Dr. Zamenhof, 28 - Tel. 93 815 92 14



La compra fàcil

PASSEIG MARÍTIM - SEGUR DE CALAFELL

HERBOLARI L'ESPIGOL



Herbes, dietètica, formatges i especialitats

GRAN
ASSORTIT
DE
PRODUCTES
ENERGÈTICS
PER A
ESPORTISTES

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 93 815 13 11 - 08800 Vilanova i la Geltrú



OUTDOOR ADVENTURES COMPANY
MONTAÑA - KAYAK - ARQUERIA

Esports d'aventura
Organització d'activitats
Caiac de mar - Expedicions
Incentius per a empreses
Venda de material

Bailén, 12 - 08800 Vilanova i la Geltrú

Tel. 93 810 11 25 - Fax: 93 810 14 24

E-Mail: odacoutdoor@retemail.es

Organització tècnica GC 29 MD

OUTDOOR ADVENTURES COMPANY

TRAVI-ski
Free style
5.200
Ptas.

Bus Surf

Bus Surf

...sola snowboarders
...sola estacions con snowpark
...sola pensado para ti

SORTIDES D'ESQUÍ

PURÍSSIMA ALPS 2000

Del 6 al 10 de desembre

Tignes: des de 29.900 ptes.

Val d'Isère: des de 32.500 ptes.

Les 2 Alpes: des de 25.100 ptes.

Bus opcional: des de 9.900 ptes.

PURÍSSIMA ANDORRA 2000

Del 5 al 10 de desembre

Pas de la Casa: des de 33.200 ptes.

Soldeu el Tarter: des de 35.400 ptes.

PURÍSSIMA FONT-ROMEU 2000

Font-Romeu: des de 15.900 ptes.



El Giraldo

«EL BUEN TAPEO»



junt a la Piscina Municipal

C/ Pelegrí Ballester, 19-21
Tel. 93 815 62 02

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

 **INTERSPORT
OLARIA**

TOT PER A L'ESPORTISTA

A Vilanova:
Pl Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Francesc Macià, 101

A Vilafranca:
La Parellada, 18

Ai Vendrell:
Àngel Guimerà, 32

Intersport Olaria us ofereix un bon assortit de botes, motxilles i sacs per a tot tipus d'excursió i senderisme. Amb el suport de les marques

**McKinley
Alpina
Boreal**

**Ferrino
Coleman
Chiruca**

**Salomon
Line 7
Petzl**

**Trango
Columbia
Polar Mountain**

que et garanteixen un bon material per a cada ocasió.

I a més, durant aquest mes, els socis de La Talaia us podeu beneficiar d'un 10% en els articles de muntanya